

ՄԱՍԼՈՅ
ԱՐՁԱԿՈՒՐԴ
Իսլամական Իսրա Ուս
Միիրաժ տօնին առիթով եւ
համաձայն մամուլի
սեմտիքային որոշումին,
«Ազդակ» լոյս պիտի
չտեսնէ վաղը՝ երեքշաբթի,
21 յուլիս 2009-ին:
Մեր յաջորդ թիւը՝
չորեքշաբթի,
22 յուլիս 2009-ին:

ԱԶԳԱԿ

— ԶՐԱԹԵՐԹ —

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE **ازتاک** جريدة يومية سياسية وأدبية. المزة السبوتة، إيثاآرويشيان
1500 L.Ո. 81ԲԳ ՏԱԲԻ, ԹԻԻ 110 (23215) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 20 ՅՈՒՆԻՍ 2009 10 ԷՁ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՃԻՇԴ ԱՏԵՆԻՆ

Հայաստանի եւ Արցախի միջին իսլամական հեղինակություն միջին Մոսկովայի մեջ կայացած հանդիպումին որեւէ համաձայնեցում փաստաթուղթ չէ բխած: Փաստորէն մինչեւ այս պահը չկայ որեւէ փաստաթուղթ, որուն տակ արձանագրուած էին հակամարտող կողմերու ղեկավարներուն համատեղ ստորագրութիւնները: Այս մէկը՝ ի տարբերութիւն տակաւին չգաղտնապէս ծուլած հայ-թուրք յարաբերութիւններու կարգաւորման միտող, 22 ապրիլի եռակողմանի համաձայնութիւն պարփակող ճանապարհային քարտէսին: Այս կուգահեռի նշումին պատճառը հայ-թուրքական յարաբերութիւններու եւ հայ-արցախեանական բանակցութիւններու փոխկապակցուածութեան տեսութեան համատեղութիւնն է պարզապէս: Հարցերու կուգահեռացում, որ բանիւ եւ գործով կը կիրարկուի միջապագային ընտանիքին, Միացեալ Նահանգներուն եւ միջնորդական առաքելութիւն վերցուցած պետութիւններուն կողմէ:

Միջնորդ եռանախագահութեան կողմէ կարակներէ շտապողականութիւն, ցուցադրուած յատուկութիւն՝ յառաջընթաց արձանագրելու, նոր, աւելի ճիշդը նորացում փաստաթուղթ քննարկումի սեղանին վրայ տեղադրելու եւ ինչպէս քաղաքական յրատուութիւններուն մէջ ընդհանրացած է ըսել՝ բեկումնային պահ արձանագրելու առումով: Դրանորում այս շտապողականութեան կուգահեռ երեւցած եռանախագահութեան կողմէ յայտարարութիւն, որ կը գերադասուէր հողային ամբողջականութեան միջապագային մօտեցումը՝ ապագային ինքնորոշման իրաւունքէն: Երեւոյթ մը, որ կը կարգին նորացւած մօտեցում էր՝ նկատի ունենալով, որ նախապէս երկու սկզբունքներու համատեղման շեշտադրումը կատարող յայտարարութիւններով կը յատկանշուէին համաձայնագրողներու յայտարարութիւնները:

Մոսկովայի արձագանգները պաշտօնական առումով ժյատ եւ, մինչ, մակոյ յուսաւորումներով՝ շատ առատ: Այն քիչ պաշտօնականներէն պէտք է կեդրոնանալ ամերիկացի համաձայնագրողին կատարած գնահատականին վրայ, ուր յստակօրէն չէր պահում անոր հիասթափութիւնը: Մոսկովայի երկարատեւ հանդիպումը յուսախաբբած էր ամերիկացի բարձրաստիճան դիւանագետը:

Մինչեւ Մոսկովա սակայն, ի՞նչ կ'անցնէր կը դառնար ներապագային հարթութեան վրայ: Ստեփանակերտի մէջ 10-11 յուլիսին կը համախըմբուէին Հայաստանի ու Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան եւ Սփիւռքէն քաղաքական, հասարակական գործիչներ, ակադեմիական դէմքեր՝ քննարկելու համար հայ-թուրքական յարաբերութիւններու եւ արցախեան հիմնախնդրին նորագոյն պարագայումները: Համաձողովը հանդէս կու գար յատուկ յայտարարութեամբ, ուր կը շեշտէր երկու ուղղութիւններուն վրայ մեր երկրին ու պետութեան արտաքին քաղաքականութեան արձանագրած բացթողումներն ու խոցելի կէտերը, կը վերաշեշտէր կարմիր գիծէն ետքայլ կատարելու անհրաժեշտութիւնը: Քիչ անց, Դաշնակցութեան Հայաստանի կազմակերպութիւնը համաժողովորային ցոյցի (կը հրաւիրէր հայութիւնը երեւանի մէջ), միաժամանակ սփիւռքեան երկիրներու մէջ բողոքի եւ ընդվր-պումի ալիք բարձրացնելով համաձայնագրահո-թիւնը ներկայացնող պետութիւններուն դէմ: 2էր ուշանար Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան գործադրութեան պատասխանատու նախարարին հրաժարականի պահանջը:

Հակառակ անոր որ Իրան-Երեւան իրականացուող թռիչքի օդանաւի արկածին եւ յայտարարուած սուղին պատճառով Երեւանի ցոյցը շատ հասկնալիօրէն չէր կայանար, այսուհանդերձ ժողովրդային ընդվումի եւ հասարակական համահայկական կարծիքի բանաձեւումը ձեւակերպում էր արդէն: Հայաստանի իշխանութիւնները փաստօրէն միջապագային եւ ներապագային ճնշումներու միջեւ յայտնուած էին: Ստորագրելու եւ չստորագրելու ընտրանքին մէջ յայտնուած Երեւանը յայտնապէս ընտրած էր երկրորդի ճնշումին ենթարկուելու տարբերակը: Մոսկովան հիասթափեցուցած էր մատրիտեան սկզբունքներն նորացում տարբերակին ճարտարապետը:

Այժմ արձանագրենք մատրիտեան սկզբունքներու նորացում տարբերակի պարփակած կէտերը, ապա անդրադառնանք պաշտօնական Ստեփանակերտի կեցումներին: Ի՞նչ կ'ընէ բանակցութեան սեղանին վրայ դրուած փաստաթուղթի նոր տարբերակը:

1. Լեռնային Ղարաբաղը շրջապատող տարածքներու վերադարձ Արցախեան վերահիւսկողութեան:
2. Լեռնային Ղարաբաղի միջանկեալ կարգավիճակ, որ անվտանգութեան եւ ինքնակառավարման երաշխիքներ կ'ապահովէ:
3. Հայաստանի Հանրապետութիւնը Լեռնային Ղարաբաղին կապող միջանցքի ապահովում:
4. Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական իրաւական կարգավիճակի հետագայ որոշում՝ իրաւականօրէն պարտաւորեցնող արտայայտութեան միջոցով:
5. Ներքին տեղահանում անձանց եւ փախուտականներու՝ իրենց նախկին մշտական իրաւութեան վայրերը վերադառնալու իրաւունք:
6. Անվտանգութեան միջապագային երաշխիքներ, որոնք կը ներառեն խաղաղապահ գործողութիւն:

Շար.ը՝ էջ 9

ՍԼԵՅՄԱՆ - ԶԱՐԻՐԻ ԶԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ ԱՌԱՆՅԸ ԶԱՆԴԻՍԱՅԱՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրապետութեան նախագահ գօր. Միշել Սլեյման երեկ երեկոյեան ժամը 5:00-ին, նախագահական պալատին մէջ ընդունեց կառավարութեան կազմութեան պատասխանատու ընդունեց Սաատ Հարիրին, որուն հետ ընտրեց կառավարութեան կազմութեան առումով տեղի ունեցող խորհրդակցութիւնները:

Հանդիպումէն ետք Հարիրի յայտնեց, որ Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան նպատակով խորհրդակցութիւնները տակաւին կը շարունակուէն եւ աւելցուց, որ կառավարութեան կազմութեան կարելի է երկրին տնտեսական հարցերուն անհրաժեշտութիւններուն, ինչպէս նաեւ Լիբանանի սպառնացող մարտահրաւերներուն դիմադրելու համար:

Հարիրի աւելցուց, որ կառավարութեան կազմութեան ընթացքը ճշգրիտ հոսի մէջ է եւ նշեց, որ ինք լիբանանեան քաղաքական ուժերուն հետ պիտի շարունակէ իր խորհրդակցութիւնները՝ կազմելու համար կառավարութիւնը:

Նութեան ընդհանուր նախագահ հայր Էլիաս Խալիֆէ նախագահ Սլեյմանն ու Առաջին տիկինը ընդունեց Մար Հարպէլ եկեղեցւոյ մէջ: Իր մատուցած Ս. պատարագին ընթացքին արտասանած քարոզին մէջ Խալիֆէ իր խօսքը ուղղեց նախագահ Սլեյմանի՝ ըսելով, որ լիբանանցիները կը վկայեն, թէ նախագահ Սլեյմանը այսօր իր անձնական շահերէն շատ բան կը զիջէ՝ իրականացնելու համար լիբանանցի քաղաքացիներուն ու Լիբանանի գերագոյն շահերը:

Յետմիջօրէին նախագահ Սլեյման հանդիպում մը ունեցաւ պետական նախարար Ռաէլ Ապու Ֆաուրի հետ: Նշեց, որ շաբաթ օր նախագահ Սլեյմանի այցելեց Աւստրալիոյ սպառնողներու եւ քաղաքացիութեան պաշտպանութեան նախարար Վըրճիկի ճաճը, որ ընտրեց Լիբանանի եւ Աւստրալիոյ միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ նախագահ Սլեյմանը հրաւիրեց Աւստրալիա՝ մաղթելով, որ անոր այցելութիւնը իրականանայ մօտիկ ապագային:

Նախագահ Սլեյմանի այցելութեան եղան ընկերային հարցերու նախարար Մարիօ Աուն, երեսփոխան Ռիատ Ռահիալ եւ լիբանանեան - սուրիական գերագոյն խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Նասրի Խուրի:

ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳԻՍԹ ԹԵՀՐԱՆԵՆ ԵՐԵՒԱՆ ՌԻԴՂՈՒՈՂ ՕԴԱՆԱԻ ԱՐԿԱԾԻՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԶՈՀՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ

Իրանեան «Կասպեան» օդանաւային ընկերութեան պատկանող, Թեհրանէն Երեւան ուղղուող «Թուփուէ» տիպի օդանաւի արկածին պատճառով զոհուած 40 հայերուն խորհրդանշական մատուցները թողելու եւ անոնց վերջին հանգիստ տալու առնչութեամբ դասաւորումները սկսած են արդէն: Արդարեւ, օդանաւի ահաւոր արկածին եւ անոր հրկիզման պատճառով զոհուածներուն դիակները ոչնչացած էին, իսկ համապատասխան գերեզմաններուն մէջ ամփոփելիքները խորհրդանշական մատուցներ են:

ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍՏ՝ ԹԵՀՐԱՆԵՆ ԵՐԵՒԱՆ ՈՒՂՈՒՈՂ ՕԴԱՆԱԻ ԱՐԿԱԾԻՆ ԶՈՀՆԵՐՈՒՆ ԶԱՍԱՐ

18 յուլիսին Մայր աթոռ Ս. Էջմիածինի մէջ, հանդիսապետութեամբ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոսին, տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն՝ 15 յուլիսին Թեհրանէն Երեւան ուղղուող օդանաւի ահաւոր արկածին պատճառով զոհուածներուն յիշատակին:

Արարողութեան ներկայ էին Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Յովիկ Աբրահամեան, վարչապետ Տիգրան Սարգսեան, պաշտօնական անձնակազմի անդամներ, ինչպէս նաեւ զոհուածներուն ընտանեկան պարագաները:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը այս առիթով տուած իր քարոզին մէջ ցաւակցութիւն յայտնեց Հայաստանի, Իրանի եւ Վրաստանի, ինչպէս նաեւ իր վշտակցութիւնները փոխանցեց զոհուածներուն հարազատներուն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԹԵՀՐԱՆԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՈՒՂՈՒՈՂ ՕԴԱՆԱԻ ԱՐԿԱԾԻՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԶՈՀՈՒԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍՈՒՆԵՐԸ

18 յուլիսին Հայաստանի ժամանակացոյցով կէսօրուան ժամը 12:00-ին յատուկ սափորներով Հայաստան փոխադրուեցաւ 15 յուլիսին օդանաւային արկածով զոհուած Հայաստանի 5 քաղաքացիներուն մատուցները:

Օղակայանին մէջ զոհուածներուն հարազատներուն դիմադրելու եկած էին Հայաստանի կառավարութեան գլուգահեռ գործող քաղաքացիական օդանաւային փոխարդու-

Շար.ը՝ էջ 9

ՊՐԱՅՅԱՎ Կ'ԱՆԴՐԱԴԱՌՆԱՅ ԻՐ ԱԶՐԴԵՅՃԱՆԻ ՄԵՋ ԴԵՍՊԱՆ ՆԵԱՆԱԿՈՒԵԼՈՒՆ ԱՌՆՉՈՒՈՂ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՆՑ
ԵԱԿ-ի Միսքի խմբակի ամերիկացի համանախագահ Մաթթու Պրայա անդրադարձաւ այն տեղեկութեանց, որոնք կը նախատեսեն, թէ ան Ազրայէճանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան նշանակուի: Ըստ ազրայէճանական ԱԹՄ լրատու գործակալութեան, Պրայա Մոսկովայի մէջ լրագրողներուն յայտնած է, որ իր նշանակումին մասին որեւէ տեղեկութիւն չունի: Բայց եւ այնպէս ան նշած է, որ կը փափաքի հարաւային կովկասեան երկիրներէն մէկուն մէջ աշխատիլ:

ՌՈՒՍԻՈՅ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱԶՐԴԵՅՃԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐՈՒ ԱՆՊԱՇՏՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

18 յուլիսին Մոսկովայի ծաշարաններէն մէկուն մէջ տեղի ունեցաւ Ռուսիոյ, Հայաստանի եւ Ազրայէճանի նախագահներուն՝ Տիմիթրի Մետվետելի, Սերժ Սարգսեանի եւ Իլիւմ Ալիեւի միջեւ հանդիպում մը, որ կը կրէր անպաշտօն բոյթ: Այս տարուան ընթացքին երեք նախագահներուն միջեւ կայացած այս հանդիպումը երրորդն է: Հանդիպումի նախօրեակին նախագահները ընտարկումները շարունակելու եւ դարաբաղեան խնդիրին խաղող կարգաւորման հիմնական սկզբունքներուն շուրջ խօսելու պատրաստակամութիւն յայտնած են:

Հանդիպումին առնչուած այլ մանրամասնութիւններ չհրապարակուեցան:

ԿԻՐՈ ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ԼԵՆՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԸ ՄԱՍՆԱԿԻՅ ԴԵՏԲԵ ԸԼԼԱՅ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ, ԻՍԿ ԵՌԱԿՈՂՄԱՆԻ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԵՆ ՈՉԻՆՉ ԿԱՐԵԼԻ ԵՎԿԿԱԼԵԼ»

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՊԵՏԲԵ ՅԱՅՏԱՐԱՐԸ, ՈՐ ԿԸ ԴԱՐԵՅՆԵ ԹՈՒՐԳԻՈՅ ՀԵՏ ԲԱՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ»

ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան երեւանի մէջ 18 յուլիսին տուած մամուլի ասուլիսին ընթացքին յայտնեց, թէ Հայաստանի, Ազրայէճանի եւ Ռուսիոյ նախագահներու եռակողմանի հանդիպումն ոչ մէկ ակնկալութիւն կարելի է ունենալ: Անոր համաձայն, Հայաստանի եւ Ազրայէճանի նախագահներու հանդիպումէն արդէն իսկ ամեն ինչ յստակացաւ:

Կիրո Մանոյեան հաստատեց, որ արդէն ժամը հասած է Լեռնային Ղարաբաղը եւս նկատի ունենալու բանակցային գործընթացին մէջ, «որովհետեւ Լեռնային Ղարաբաղի ծայրը հետզհետեւ անելի լսելի պիտի դառնայ»: Արդարեւ, դիտել տուաւ Մանոյեան, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման շուրջ վերջին զարգացումները ցոյց տուին Ստեփանակերտի դիրքորոշման հաստատունակութիւնը: «Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Բակո Սահակեան վերջին քանի մը օրերուն ընթացքին բազմիցս ընդգծեց բանակցային գործընթացին Լեռնային Ղարաբաղին միանալու անհրաժեշտութիւնը: Այս յայտարարութիւններուն լոյսին տակ Հայաստանի եւ Ազրայէճանի նախագահներուն հանդիպումի նախօրեակին Հայաստանի արտաքին գործը նախարար Եղուարդ Նալբանդեան այցելեց Ստեփանակերտ, հանդիպում ունեցաւ Բակո Սահակեանի հետ եւ ընտրեց Ղարաբաղի շուրջ բանակցային գործընթացին առնչուող հարցեր», նշեց ան:

Կ. Մանոյեան ըննադատելի նկատեց հայաստանեան քաղաքական կարգ մը շրջանակներու, յատկապէս Հանրապետական կուսակցութեան եւ Հայ ազգային ընկրտելի ներկայացուցիչներուն կողմէ Մատրիտեան սկզբունքները անվերապահ կերպով ընդունելու առնչուած յայտարարութիւնները: Ան վստահեցուց, որ վերջին շրջանին բանակցային գործընթացի աշխուժացումը ունի այլ պատճառ ու թաքուն նպատակ, որ կարելի է դիտել հայ-թուրքական յարաբերութիւններուն եւ ֆուլպոլային դիւանագիտութեան ընդմէջէն:

«Միջնորդները կը փորձեն որեւէ բան ընել՝ բան մը ապահովելու համար: Այս գործընթացին մէջ միշտ ալ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման տրամաբանութիւնը նկատի չառնուիլու եւ առաջնակարգ չի նկատուիլ, որովհետեւ կան այլ հաշիւներ»: Ըստ

Շար.ը՝ էջ 9

ՀՅԴ-Ի ԿՈՂՄԵ ԷԴՈՒԱՐԴ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻ ՊԱՀԱՆՁԸ ԵՒ ՄԱՆՆԱՅ ՌԻԺԻ ՄԵՋ

ՀՅԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան յայտարարած է, որ Հայաստանի արտաքին գործը նախարար Էղուարդ Նալբանդեանի հրաժարականի առնչուող ՀՅԴ-ի պահանջը կը մնայ ուժի մէջ: «Մենք կը կարծենք, որ արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարի փոխարինումը Հայաստանի նախագահին համար երկրի արտաքին քաղաքականութիւնը փոխելու ազդանշան կը հանդիսանայ», ըսած է ան:

Ըստ Մանոյեանի, Հայաստանի արտաքին գործը նախարարի հրաժարականի պահանջը միայն մատրիտեան սկզբունքները չեն: «Եղուարդ Նալբանդեանի հրաժարականի պահանջը հիմնաւորուած է այն կացութեամբ, որ կը տիրէ Հայաստանի մէջ: Արդարեւ, Թուրքիա Երեւանին կը թելադրէ դարաբաղեան հակամարտութեան հարցով իր ընելիքն ու առնելիք քայլերը: «Եթէ այս բոլորը դիւանագիտութիւն է, ուրեմն այդ դիւանագիտութեան պատասխանատուն արտաքին գործը նախարարութեան ղեկավարն է», ընդգծած է Հայ դատի գրասենեակի ղեկավարը:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԹԱՊՈՒՐԵԱՆ ԱՅՅԵԼԵՅ ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏ

Ուժանիւթի եւ ջուրերու հարցերու նախարար Ալեն Թապուրեան երէկ այցելեց Պաապատա, ուր ընդունեցաւ Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի կողմէ։

Զանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան երկիրը յուզող հարցերն ու ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարարութեան վերաբերող խնդիրներ։

Միւս կողմէ՝ Ա. Թապուրեան Լիբանանի պետական պատկերասփիւռի կայանին կատարած իր յայտարարութիւններուն մէջ նշեց, որ քարիւղի սակեքուն փոփոխութիւնը դանդաղօրէն կ'ընթանայ, եւ նկատել տուաւ, որ ներկայիս քարիւղի սակեքուն ուղղութիւնը դէպի նուազում կ'ընթանայ։

Ա. Թապուրեան յայտնեց, որ իր դերակատարութիւնը՝ իբրեւ նախարար, որոշումներուն գործադրութիւնն է եւ անելուց, որ ինք իրաւունք չունի վաճառելիքի սակեքը նուազեցնելու կամ անելցնելու։ Ալեն Թապուրեան նկատել տուաւ, որ ելեկտրականութեան տագնապի լուծման առումով ինք իր ծրագիրը յանձնած է Լիբանանի կառավարութեան, սակայն այդ ծրագիրին գործադրութիւնը առկախած է։

Ան ցաւ յայտնեց, որ ներկայիս ոչինչ կրնայ կատարել՝ ամրան եղանակը փրկելու համար եւ անելուց, որ տագնապը կ'ուղղուի դէպի յաւելեալ բարդացում, թե՛ կացութիւնը մնայ իր ներկայ ընթացքին մէջ։

«ՄԻՋՅԱՅԿԱԿԱՆ ԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԸ ԿԱՐԻՔ ԶԿԱՅ, ՈՐՈՎՅԵՏԵՒ ՄԵՆԸ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԵՆԸ» ԸՍԱՒ ԵՐԵՍՓՈՒՍԱՆ Ա. ՆԱԶԱՐԵԱՆ

Հայկական երեսփոխանական պլոքի անդամ, երեսփոխան Արթուր Նազարեան «Նաշրա» կայքէջին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին, անդրադառնալով երկրի մէջ կառավարութեան կազմութեան առումով ի գործ դրուող ջանքերու, յայտնեց, որ բոլոր տունեայները ցոյց տու տան, թէ կառավարութիւնը պիտի կազմուի նախքան ընթացիկ ամսուան աւարտը։

Նազարեան յայտնեց, որ Լիբանանի յաջորդ կառավարութեան մաս կազմող նախարարներուն անուններուն ճշգրտմը ամենէն դիւրաւ կատարուելիք աշխատանքն է կառավարութեան կազմութեան ծիրին մէջ։

Պատասխանելով միջբրիտանական ծիրին մէջ կատարուելիք միջհայկական հաշտութեան մը կարելութեան մասին հարցումի մը՝ Ա. Նազարեան ըսաւ. «Միջհայկական հաշտութեան մը կարիքը չկայ, որովհետեւ մենք միասնական ենք եւ ազգային միացեալ տեսակետ մը մեզ կը միացնէ։ Մեզ բաժնողը քաղաքականութիւնն է եւ այդ մէկը մեր վայելեալ ժողովրդավարութեան փաստն է»։

Ա. Նազարեան կոչ ուղղեց քրիստոնեաներուն՝ միանալու եւ վերջ տալու փոխադարձ ցեխարծակումներուն։

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՂԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԻ ԽԱՆՏՈՒՄ ԵՒ ՖԻՆԻՒԼԻ ՈՒԹԵՐՈՒՆ ԱՌՆՉՈՒՈՂ ՄԻՋԱԴԵՊ ԶԱՐԱԻ ՄԵՋ

Լիբանանեան բանակի հրամաւորները երէկ հրապարեցան հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ նշուեցաւ, թէ իսրայէլեան հետախուզական 4 օդանւեր նախանցեալ երեկոյեան ժամը 20-25-ին ոտնձգութիւն գործեցին Լիբանանի օդային սահմաններուն դէմ՝ խախտելով ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւը։

Անոնք բարձր մակարդակի վրայ թռիչքներ կատարեցին Զարաւային Լիբանանի Նաշուրայի շրջանին վերեւ, ապա մեկնեցան դէպի պաղեստինեան բռնագրաւուած հողեր։

Միւս կողմէ՝ իսրայէլեան 2 օդանւեր երէկ յետմիջօրէին՝ խախտելով Լիբանանի օդային սահմանները թռիչքներ կատարեցին Զֆարքիլայի վերեւ, հասնելով մինչեւ Պելլուս եւ Զիւսիսային Լիբանան։

Հարաւային Լիբանանի մէջ գործող լիբանանեան բանակն ու ՖԻՆԻՒԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերը շարունակեցին իրենց խիստ իսկողութիւնը բանեցնել Զարաւային Լիբանանի մէջ։

Միւս կողմէ՝ ՖԻՆԻՒԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու բաները Եսսմիթի Պոզիան յայտնեց, որ շաբաթ երեկոյեան ՖԻՆԻՒԼ-ի ուժերուն մաս կազմող 14 զինուորներ թեթեւօրէն վիրաւորուեցան, ինչպէս նաեւ կարգ մը ինքնաշարժներ վնասուեցան՝ հըրպըք Սըլմի Պիր Սալասե շրջանի մէջ քարկոծումի ենթարկուելու պատճառով։

Պոզիան յայտնեց, որ հըրպըք Սըլմի մէջ պայթումներուն կապակցութեամբ լիբանանեան բանակին եւ ՖԻՆԻՒԼ-ի խաղաղապահ ուժերուն կատարած հետաքննութեանց ընթացքին, շրջանի բնակիչներէն

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆԻՔ

Տիկին Անահիտ Աստուրեան եւ գաւալունք, Աստուրեան, Կեօփօլանեան, Գրիգորեան, Խանճեան ընտանիքներն եւ համայն ազգականներ շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, ծաղկեպսակով կամ նուիրատուութեամբ մասնակից դարձան իրենց ամուսնոյն, իօր, եղբոր, աներօր եւ հարազատիկ ՊՇՐԱՆ ՍԱՏՈՐԵԱՆԻ մահուան սուգին։

ՂՈՎՄԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԱՆԹՈՒԱՆ ՍԱԱՏԷԻ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ Ֆորում տը Պելլուրթի մէջ ոգեկոչեց իր հիմնադիրին Անթու Սաատէի նահատակութեան յիշատակը։

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի ներկայացուցիչ նախարար Մուհամետ Խալիֆէ, խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի ներկայացուցիչ երեսփոխան Ալի Զասան Խալիլ, ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սիւնիորայի ներկայացուցիչ նախարար Իպրահիմ Շամսետտին, Ղովմի կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ասատ Զարտան, Զանապետութեան նախկին նախագահ զօր. Էմիլ Լահուդի ներկայացուցիչ նախկին երեսփոխան Էմիլ Էմիլ Լահուտ, ԶՅՂ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մսիխարեան, ընկերակցութեամբ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բազարտունի, Զաւատարմութիւն Պիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի նախագահ, երեսփոխան Մուհամետ Ռաատ, նախկին երեսփոխան Ամիլ Շըրրի, Մարտաւո իսսանքի երեսփոխան Շաբֆէն Տուէյի, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Նէպիլ Սիբուլ, նախկին նախարարներ, նախկին երեսփոխաններ, Իթթիհան կուսակցութեան նախագահ Ապտէլ Ռահիմ Սըրատ, Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայեզ Շըքը, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներ, սենտիքաներու ներկայացուցիչներ, համադաշնակցութեանց նախագահներ եւ համակիրներու հոծ բազմութիւն մը։

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ Ֆորում տը Պելլուրթի մէջ ոգեկոչեց իր հիմնադիրին Անթու Սաատէի նահատակութեան յիշատակը։

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի ներկայացուցիչ նախարար Մուհամետ Խալիֆէ, խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի ներկայացուցիչ երեսփոխան Ալի Զասան Խալիլ, ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սիւնիորայի ներկայացուցիչ նախարար Իպրահիմ Շամսետտին, Ղովմի կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ասատ Զարտան, Զանապետութեան նախկին նախագահ զօր. Էմիլ Լահուդի ներկայացուցիչ նախկին երեսփոխան Էմիլ Էմիլ Լահուտ, ԶՅՂ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մսիխարեան, ընկերակցութեամբ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բազարտունի, Զաւատարմութիւն Պիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի նախագահ, երեսփոխան Մուհամետ Ռաատ, նախկին երեսփոխան Ամիլ Շըրրի, Մարտաւո իսսանքի երեսփոխան Շաբֆէն Տուէյի, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Նէպիլ Սիբուլ, նախկին նախարարներ, նախկին երեսփոխաններ, Իթթիհան կուսակցութեան նախագահ Ապտէլ Ռահիմ Սըրատ, Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայեզ Շըքը, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներ, սենտիքաներու ներկայացուցիչներ, համադաշնակցութեանց նախագահներ եւ համակիրներու հոծ բազմութիւն մը։

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ Ֆորում տը Պելլուրթի մէջ ոգեկոչեց իր հիմնադիրին Անթու Սաատէի նահատակութեան յիշատակը։

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի ներկայացուցիչ նախարար Մուհամետ Խալիֆէ, խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի ներկայացուցիչ երեսփոխան Ալի Զասան Խալիլ, ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սիւնիորայի ներկայացուցիչ նախարար Իպրահիմ Շամսետտին, Ղովմի կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ասատ Զարտան, Զանապետութեան նախկին նախագահ զօր. Էմիլ Լահուդի ներկայացուցիչ նախկին երեսփոխան Էմիլ Էմիլ Լահուտ, ԶՅՂ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մսիխարեան, ընկերակցութեամբ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բազարտունի, Զաւատարմութիւն Պիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի նախագահ, երեսփոխան Մուհամետ Ռաատ, նախկին երեսփոխան Ամիլ Շըրրի, Մարտաւո իսսանքի երեսփոխան Շաբֆէն Տուէյի, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Նէպիլ Սիբուլ, նախկին նախարարներ, նախկին երեսփոխաններ, Իթթիհան կուսակցութեան նախագահ Ապտէլ Ռահիմ Սըրատ, Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայեզ Շըքը, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներ, սենտիքաներու ներկայացուցիչներ, համադաշնակցութեանց նախագահներ եւ համակիրներու հոծ բազմութիւն մը։

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ Ֆորում տը Պելլուրթի մէջ ոգեկոչեց իր հիմնադիրին Անթու Սաատէի նահատակութեան յիշատակը։

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի ներկայացուցիչ նախարար Մուհամետ Խալիֆէ, խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի ներկայացուցիչ երեսփոխան Ալի Զասան Խալիլ, ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սիւնիորայի ներկայացուցիչ նախարար Իպրահիմ Շամսետտին, Ղովմի կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ասատ Զարտան, Զանապետութեան նախկին նախագահ զօր. Էմիլ Լահուդի ներկայացուցիչ նախկին երեսփոխան Էմիլ Էմիլ Լահուտ, ԶՅՂ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մսիխարեան, ընկերակցութեամբ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բազարտունի, Զաւատարմութիւն Պիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի նախագահ, երեսփոխան Մուհամետ Ռաատ, նախկին երեսփոխան Ամիլ Շըրրի, Մարտաւո իսսանքի երեսփոխան Շաբֆէն Տուէյի, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Նէպիլ Սիբուլ, նախկին նախարարներ, նախկին երեսփոխաններ, Իթթիհան կուսակցութեան նախագահ Ապտէլ Ռահիմ Սըրատ, Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայեզ Շըքը, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներ, սենտիքաներու ներկայացուցիչներ, համադաշնակցութեանց նախագահներ եւ համակիրներու հոծ բազմութիւն մը։

Ղովմի կուսակցութիւնը երէկ Ֆորում տը Պելլուրթի մէջ ոգեկոչեց իր հիմնադիրին Անթու Սաատէի նահատակութեան յիշատակը։

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ գտնուեցան Զանապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանի ներկայացուցիչ նախարար Մուհամետ Խալիֆէ, խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի ներկայացուցիչ երեսփոխան Ալի Զասան Խալիլ, ընթացաւարտ վարչապետ Ֆուատ Սիւնիորայի ներկայացուցիչ նախարար Իպրահիմ Շամսետտին, Ղովմի կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ասատ Զարտան, Զանապետութեան նախկին նախագահ զօր. Էմիլ Լահուդի ներկայացուցիչ նախկին երեսփոխան Էմիլ Էմիլ Լահուտ, ԶՅՂ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մսիխարեան, ընկերակցութեամբ Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բազարտունի, Զաւատարմութիւն Պիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի նախագահ, երեսփոխան Մուհամետ Ռաատ, նախկին երեսփոխան Ամիլ Շըրրի, Մարտաւո իսսանքի երեսփոխան Շաբֆէն Տուէյի, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Նէպիլ Սիբուլ, նախկին նախարարներ, նախկին երեսփոխաններ, Իթթիհան կուսակցութեան նախագահ Ապտէլ Ռահիմ Սըրատ, Պաաս կուսակցութեան նախագահ Ֆայեզ Շըքը, ինչպէս նաեւ բարձրաստիճան զինուորականներ, սենտիքաներու ներկայացուցիչներ, համադաշնակցութեանց նախագահներ եւ համակիրներու հոծ բազմութիւն մը։

«ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑԵԻՆ ՏՆԵՍՈՒԹԵԱՆ ԱՃԸ 6 ԱՌ ԶԱՐԻՐ Է»

ՀԱՍՏԱՏԵՑ Ռ. ՍԱԼԱՄԷ

Կեդրոնական դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէ երէկ հաստատեց, որ Լիբանանի մէջ լիբանանեան դրամանիշի արժեքը կայուն պիտի մնայ, ինչպէս է կացութիւնը ներկայիս։ Ան նշեց, որ Կեդրոնական դրամատունը իր նոյն քաղաքականութիւնը պիտի շարունակէ՝ իր ներկայ մակարդակին վրայ պահելու համար լիբանանեան դրամանիշին արժեքը։

Սալամէ նկատել տուաւ, որ լիբանանեան շուկային մէջ լիբանանեան դրամանիշին նկատմամբ մեծ վստահութեան իբրեւ արդիւնք կարելի եղած է դրամատնային մարզը պահպանել սնանկացումէ։

Սալամէ նշեց, որ Կեդրոնական դրամատան մէջ պահ դրուած գումարները կը հասնին 90 միլիարդ տոլարի, ինչ որ պահպանած է Լիբանանի մէջ տնտեսական աճը ընթացքը. ան անելուց, որ այս տարուան ընթացքին տնտեսական աճը հասաւ 6 առ հարիւրի։

ՄԱՍՆՈՅ ԼՍԱՐԱՆ ԹԻՒ 32
ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ՝
ԵՐԵԿ ԵՒ ԱՅՍՈՐ
Չեկուցող՝ ՌՈՊԵՐԹ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
Տեղի կ'ունենայ չորեքշաբթի, 22 յուլիս 2009-ին՝ երեկոյեան ժամը 7:00-ին, «Ազգակ» իմքազատան մէջ։

ՊԵՐՐԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՈՒՆԵՑԱԻ ԿՐԱՑԻԱՆՈՅԻ ՀԵՏ

Խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրի շաբաթվերջին Մըսայլէի մէջ ընդունեց Զարաւային Լիբանանի մէջ տեղակայուած ՖԻՆԻՒԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու հրամանատար զօր. Զաւուտի Կրացիանին, որուն հետ քննարկեց երկիրը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան Խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին կապուած շարք մը հարցեր։ Յատուկ կերպով լուսարծակի տակ առնուեցան լիբանանեան գերիշխանութեան դէմ գործուած իսրայէլեան օդային, ծովային եւ ցամաքային ոտնձգութիւններն ու տակաւին անցեալ շաբթուան ընթացքին Զֆարքուլայի մօտակայքը իսրայէլեան զինուորական խորհրդ մը ստեղծելու արարքը։

Զանդիպումին ներկայ գտնուեցան Ամալ շարժումի արտաքին յարաբերութեանց պատասխանատու, երեսփոխան Ալի Պէզզի, երեսփոխան Զասեմ Զաշեմ, Պըրրիի տեղեկատուական հարցերու խորհրդրդատու Ալի Զամտան, ինչպէս նաեւ ՖԻՆԻՒԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերու անդամ բարձրաստիճան զինուորականներ։

Պըրրիի մօտիկ աղբիւրներ նկատել տուին, որ հանդիպումին ընթացքին Պըրրի շեշտած է իսրայէլեան ոտնձգութիւններուն, թիւ 1701 բանաձեւին եւ սահմանային խախտումներուն անմիջապէս վերջ տալու կարեւորութեան՝ անելցնելով, որ միջազգային այս բանաձեւին չենթարկուելու Իսրայէլի մօտեցումը արդէն իսկ բաւարար է հասկնալու համար, որ Իսրայէլի միտումները վատ են՝ Լիբանանի, անոր գերիշխանութեան եւ հողային ամբողջականութեան նկատմամբ։

Նոյն աղբիւրները նկատել տուին, որ Ղաժար գիւղաքաղաքէն չհեռանալով եւ մերթ ընդ մերթ լիբանանեան տարածքներուն վրայ զինուորական դիրքեր հաստատելով, Իսրայէլ կը փորձէ աշխարհագրական իմաստով լիբանանցիները կատարուած իրողութեան դէմ յանդիման ղեկել՝ օգտագործելով միջազգային մթնոլորտը, որ Իսրայէլի համար բերորի հող կը տրամադրէ շարունակելու իր բռնարարքները, ինչպէս նաեւ զայն կը պահէ բացառութիւն մը, որուն կարելի չէ պարտադրել միջազգային բանաձեւերուն գործադրութիւնը։

«Զանդիպումին ընթացքին Պըրրի ընդգծեց, որ Լիբանան ամբողջովին գործադրած է թիւ 1701 բանաձեւի իրեն վերաբերող բաժինը, իսկ կը մնայ այն, որ Միջազգային ընտանիքը քաղաքական, զինուորական եւ ապահովական իմաստով ճնշում բանեցնէ Իսրայէլի վրայ, որպէսզի ան գործադրէ Նոյն բանաձեւին մէջ իրեն վերաբերող բաժինը», նշեցին Պըրրիի մօտիկները։

Նոյն աղբիւրները եզրափակեցին՝ ըսելով, թէ Պըրրի զօր. Կրացիանոյի հաւաստիացուցած է, թէ Պիմադրութիւնը տակաւին կը ներկայացնէ լիբանանեան ազգային կարիք մը՝ պաշտպանելու համար հողն ու քաղաքացին, իսկ այս կարիքը վերացնելու համար, նախենառաջ կը պահանջուի իսրայէլեան ուժերու հեռացում՝ լիբանանեան բռնագրաւուած բոլոր հողերէն։

ՆԱԽԱՐԱՐ ՖԸԼԵՅԸ ԿԸ ԸՆՆԱԴԱՏԷ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԵԱՆ ՀԱԿԱԴՐՈՂ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Աշխատանքի նախարար Մուհամետ Ֆընէշ «Լիուա» օրաթերթին հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին շեշտեց, որ Լիբանանի յաջորդ կառավարութեան Չըգալլայի մասնակցութիւնը ուղղակիօրէն կապուած է նախապէս գոյացած փոխըմբռնումի. ան ըսաւ, որ Չըգալլա կը բաւարարէ իսկական գործակցութեամբ։

Ֆընէշ նշեց, որ լիբանանեան ներքին հրահրումներ կան Պիմադրութեան դէմ եւ անելուց, որ կարգ մը քաղաքական յայտարարութիւններ ուղղակիօրէն կը հակադրուին լիբանանեան ազգային երկխօսութեան գաղափարներուն ու սկզբունքներուն։

Ֆընէշ ըսաւ. «Լիբանանեան ներքին քաղաքական կեանքին մէջ որոշ ուժերու կողմէ պետք չէ լսենք իսրայէլացիներուն կողմէ կատարուած յայտարարութիւններուն արձագանքները»։

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Օսաննա Եագուպեան
Տէր եւ տիկին Զարեհ Եագուպեան
Տէր եւ տիկին Սամօ Եագուպեան
Տիար Տիարն Եագուպեան
Տէր եւ տիկին Ժամ Գազաննեան եւ գաւալները՝
Մարտիկ, Սարին եւ Սամօ

Տէր եւ տիկին Մկրտիչ Եագուպեան
Տէր եւ տիկին Վարդգէս Եագուպեան
Տիկին Վարդուհի Եագուպեան
Տիկին Սոնա Ծահիճեան
Տիկին Սիրվարդ Կորտեան
Տէր եւ տիկին Եղիշ Խաչիկեան
Զարեհ, Յովիկ, Մհեր եւ Զարմիկ Եագուպեաններ
Վահէ, Քրիստին, Լիլիան եւ Մարլեն Կորտեան
Զարեհ, Վրէժ, Բաֆֆի Եագուպեաններ
եւ համայն ազգականներ կը գոժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, աներհօր, հօրեղբոր, մօրեղբոր եւ հարազատիկ՝

ԹԻԿՈՒՆՔ ԿԱՆԳՆԵԼՈՎ ԴԱՐԱԲԱՂԻ ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ՝

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ԵՒ ՌԻՐՈՒԿՈՒԷՅԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ ԲՈՂՈՔԻ ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՅԱՆՁՆԵՑԻՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ԵՒ ՌՈՒՄԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ

Ուրբաթ, 17 յուլիսին Մոսկուայի մէջ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ Ազգրպէյճանի նախագահ Իլիամ Ալիեւի միջեւ տեղի ունեցած հանդիպման նախօրեակին, Արժանթինի եւ Ուրուկուէյի հայ համայնքներուն մէջ գործող կազմակերպութիւնները միասնական համաձայնութեամբ բողոքի նամակներ ներկայացուցին Միւսքի խմբակի համանախագահ երկիրներու՝ Ֆրանսայի, Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ դեսպանատուններուն։ Նամակներուն ճամբով նշեալ երկիրներու կառավարութիւններէն պահանջուեցաւ, որ Արցախի հիմնախնդրի բանակցութեանց ծիրին մէջ զիջումներ կատարելու ուղղութեամբ Հայաստանի վրայ բանեցուցած իրենց ճնշումը դադրեցնեն՝ շեշտելով, թէ սոյն զիջումները խոր վտանգի տակ կրնան դնել Հայաստանի անվտանգութիւնը եւ նոյնիսկ՝ Արցախի ազատ պետականութեան կայունութիւնը։

Համայնքային կազմակերպութիւնները, կղերական դասի ղեկավարութեան առաջնորդութեամբ, Միւսքի խմբակի համանախագահ տերութիւններէն պահանջեցին, որ Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետութիւնը նկատի առնուի իբրեւ բանակցութեանց մասնակից՝ տրուած ըլլալով, որ հիմնահարցի նիւթը իր սեփական ապագան է։

Նշեալ նամակները յանձնուեցան հինգշաբթի, 16 յուլիսին՝ Արժանթինի եւ Ուրուկուէյի մէջ գտնուող Ֆրանսայի, Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ դեսպանատուններուն։

Հարաւային Ամերիկայի հայ համայնքները զգոյշ են եւ համոզուած, թէ «ՃԻ. 8»-ի երկիրներու զազաթնաժողովի ծիրին մէջ Ֆրանսայի, Միացեալ Նահանգներու եւ Ռուսիոյ նախագահներու յայտարարութեան հետեւանքով ծնունդ առած կացութիւնը ընթացք պիտի տայ իրականութեան մը, ուր Հայաստանի հանգամանքը, յայտնօրէն աննպաստ է՝ ի տես միջնորդ երկիրներու բացայայտ կողմնակցութեան։

ԳՈՅԺ

Սուրիոյ մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութիւնը խոր վշտով տեղեկացնում է, որ 2009թ. յուլիսի 15-ին Իրանական «Կասպիան» օդանաւային ընկերութեան Թեհրան - Երեւան չուերէի իրականացնող Տու 154 օդանաւի վթարի զոհ են դարձել 168 մարդ, այդ թուում աւելի քան 40 մեր հայրենակիցներ։

Այս տխուր առիթով 2009թ. յուլիսի 19-ին ժամը 10:00-ից 14:00-ը Սուրիոյ մէջ Հայաստանի դեսպանութիւնում կը բացուի օգոյ գրառումների մատեան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՄԸՄ ԺՏԷՅՏԷ ՄԱՆԱԳԻՒՂԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՖԵՏԵՐԱՄԻՈՒՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՆ

Կազմակերպութեամբ Լիբանանի սկաուտական ֆետերասիոնին, կիրակի, 19 յուլիսին տեղի ունեցաւ միօրեայ յայտագիր մը՝ «խմբակը անտառին մէջ» խորագիրով. անոր իրենց մասնակցութիւնը բերին ՅՄԸՄ Ժտէյտէ մասկաճիւղէն 6 անդամներ՝ գլխաւորութեամբ միաւորի խմբապետ Շահէ Կիւլէքճեանի։

Արայա շրջանին մէջ գտնուող Մատինաթ Զըշաֆ Մաքաստ վայրին մէջ կայացած աշխատանքին ընթացքին մասնակից միութիւններէն կազմուեցան խառն խմբակներ, որոնք ճշդեցին իրենց անունները եւ անոնց համապատասխան զարդարեցին իրենց ձեռնարկայտերը։

Ապա խմբակներուն միջեւ խաղեր կազմակերպուեցան՝ 10 հանգրուաններով։ Խաղերու կարգին էին՝ սողալ, գիմի խաղ, պարան ցատկել, ինչպէս

Հ Ա Ղ Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՀՅԴ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԷԻ

Մեծ Ութնեակի վերջին զազաթնաժողովի ընթացքին, նախագահներ Պարաթ Օպամա, Նիքոլա Մարքոզի եւ Տիմիթրի Մետվետե յայտարարութեամբ մը անդրադարձան Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի միջեւ խաղաղութեան համաձայնագիրի մը շուտափոք ստորագրութեան մասին, Մատրիտեան սկզբունքներու հիման վրայ, որոնցմէ մէկը մեծապէս կը վտանգէ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը ու իր ժողովուրդի անվտանգութիւնը։ Հոն նշուած է, որ Ազրպէյճանին պիտի յանձնուին Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ գտնուող հողատարածքները, որոնց կարգին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ գտնուող տարածքները, ինչ որ կը նշանակէ շոգիացումը Հայաստանի ու Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ գտնուող պաշտպանութեան գոտիին։ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան՝ իբրեւ անկախ հանրապետութիւն, կարգավիճակը եւս հարցականի տակ դրուած է։

Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը այս փաստաթուղթը կատարելի անվտանգութիւն մը կը նկատէ հայկական կողմին համար եւ կոչ կ'ուղղէ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահին՝ հրաժարելու որեւէ պարտութեան համաձայնութեան ստորագրութենէ։

Որեւէ ռազմավարական նախաձեռնութիւն՝ կապուած Ղարաբաղի ապագային պէտք է առնուի լուրջ ու ընդարձակ խորհրդակցութիւններէ ետք միայն։ Պէտք է դիմել Հայաստանի եւ Սփիւռքի քաղաքական ուժերու կարծիքին։ Բանակցութիւններու այս հանգրուանին, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան իշխանութիւնները պէտք է ուղղակիօրէն մասնակցին այդ բանակցութեանց։

Ի դէմ վտանգի անմիջականութեան, ՀՀԴ-ն զօրակոչի կ'ենթարկուի աշխարհի տարբեր անկիւններուն մէջ։ Ֆրանսայի մէջ, ՀՀԴ-ն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, յանձնիմ Սուրատ Փափագեանի, Ռիշար Անանեանի եւ Դրօ Էքմէքճեանի, ընդունուեցաւ, հինգշաբթի 16 յուլիսին Փարիզի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան կողմէ։ ՀՀԴ-ի ներկայացուցիչները դատապարտեցին մէկ տարիէ ի վեր Հայաստանի վարած արտաքին քաղաքականութիւնը՝ թէ՛ հայ-թրքական յարաբերութիւններու, եւ թէ՛ Ղարաբաղեան խնդրի լուծման հարցերու շուրջ։ Հայկական դիւանագիտութեան պարտուողական վերաբերմունքին ի տես, Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հրաժարականը պահանջեց, որովհետեւ ան իր ընթացքով հաշուի չ'առնէր հայ ժողովուրդի Հաիքը։

ՀՀԴշնակցութեան պատուիրակութիւնը ընդունուեցաւ նաեւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցիչի մը կողմէ, որուն յստակօրէն փոխանցեց, թէ ոչ մէկ համաձայնագիր կարելի է կնքել, առանց Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւններու հաւանութեան։

Երկու հանդիպումներուն ընթացքին, ՀՀԴ-ի ներկայացուցիչները ընդգծեցին, թէ Սփիւռքը ամբողջութեամբ զօրավիզ է Ղարաբաղի ժողովուրդին, որուն անվտանգութիւնը ռազմավարական առաջնահերթութիւն է հայ ժողովուրդին համար։

Փարիզ, 16 Յուլիս 2009

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԵՒ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Ծաբթավերջին լոյս տեսած լիբանանեան եւ արաբական օրաթերթերը անդրադարձած են լիբանանեան ազգային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան նպատակով լիբանանեան ներքին կեանքին մէջ ի գործ դրուած աշխատանքներուն, կայացած հաշտութիւններուն, հանդարտ մթնոլորտ ստեղծելու ճիգերուն եւ ընթացք առած խորհրդակցական հանդիպումներուն։ Թերթերը դիտել տուած են, որ լիբանանեան կեանքին վրայ իրենց ուղղակի ազդեցութիւնը ունին նաեւ շրջանային իրադարձութիւնները, մանաւանդ՝ սուրիական-սեուտական յարաբերութիւնները, որոնց մէջ արձանագրուած որեւէ զարգացում իր անմիջական ազդեցութիւնը պիտի ունենայ կառավարութեան կազմութեան իմաստով։

Լիբանանեան օրաթերթերը նաեւ անդրադարձած են Հրգպալլայի ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Հասան Նասրալլայի արտասանած ճառին, որ լաւատեսութիւն ու դրական մթնոլորտ կը սփռէ։

Միջազգային եւ շրջանային իրադարձութիւններուն կարգին, լիբանանեան օրաթերթերը գրած են նաեւ պաղեստինեան ներքին կեանքին մէջ խաղաղութիւն հաստատելու նպատակով ի գործ դրուած եգիպտական ճիգերուն մասին՝ ազգային երկխօսութեան նիստը արդիւնաւետ արդիւնքներով աւարտելու։

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

«Սատա Պալատ» օրաթերթ կը գրէ, թէ Հրգպալլայի ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Հասան Նասրալլայի արտասանած ճառը հանդարտութեան եւ լաւատեսութեան մթնոլորտը կ'ամրապնդէ ու կոչ կ'ուղղէ՝ հանդիպման եւ երկխօսութեան։ Թերթին համաձայն, Նասրալլա շեշտեց, որ կուսակցութիւնը կը սիրէ կեանքն ու կեանքի մշակոյթը, ինչպէս նաեւ դիտել տուաւ, որ պէտք է կազմել խսկական բաժնեկցութեան կառավարութիւն մը՝ նշելով, թէ պէտք չէ ճնշում բանեցնել Նոր վարչապետին վրայ։

Զուելթեան «Զապաս» օրաթերթ կը գրէ, թէ Լիբանանի մէջ աղէտի տիներեան գաղթականներու պատասխանատու խորհուրդները միացեալ ժողովներ կը գումարեն, որպէսզի առաջը առնեն Ֆաթիի շարքերուն մէջ առկա հարցերուն ժխտական դրսեւորումին՝ լիբանանեան հողին վրայ։ Միւս կողմէ, լիբանանեան ապահովական եւ զինուորական կառոյցները արդէն մօտեն կը հետեւին պաղեստինեան գաղթականներուն մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն, որովհետեւ ապահովական միջադէպերը բացառուած չեն իոն, մանաւանդ՝ ներկայ հանգրուանին։

«Հայաթ»-ի մօտիկ աղբիւրներ կը գրեն, թէ վարչապետ Սատա Հարիրի մօտիկ աղբիւրներ անոր խորհուրդ տուած են հրաժարելու, եթէ Սուրիան նեցուկ պիտի չլինայ ու չօժանդակէ իրեն, որովհետեւ հրաժարականի ներկայացումը նաեւ զենք պիտի ծառայէ ընդդիմութեան դէմ։ Թերթը կը բացատրէ, որ Սուրիա Հարիրիի գործակցութեան կարիքը ունի, որպէսզի Լիբանանի սիւննի համայնքը վստահեցնէ, որ անոնք նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի սպանութիւնէն ի վեր Լիբանանի մէջ համայնքին կորսնցուցած վարկին կը վերատիրանան։

Ըստ թերթին, լաւատեղեակ աղբիւրներ փոխանցած են, թէ Նախորդ տերուն տեղի ունեցած հաղորդակցութիւնները մեծ արդիւնքի չեն յանձնուել սկաուտական խորհրդակցիչ մը եւ ծպտուած վերադառնալ բանակավայր։ Յայտագիրի վերջին բաժինով հաստատագիրներ եւ խորհրդանշական նութերը յանձնուեցան մասնակցութիւններուն։

Տեղին է նշել, որ ՅՄԸՄ-ականները յատուկ ուշադրութեան առարկայ դարձան իրենց կանոնաւոր տարակներով։

Յայտագիրը վերջ գտաւ Երեկոյեան ժամը 6:00-ին։

«Հայաթ» անդրադարձած է Հրգպալլայի ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Հասան Նասրալլայի

արտասանած ճառին եւ գրած է, թէ ան հանդարտ, ինչպէս որ է մթնոլորտը երկրին մէջ, ինչպէս նաեւ ան պայմաններ չգրաւ ոչ ալ առկայ պայմաններէն հրաժարեցաւ։

«Ախպար» օրաթերթ կը գրէ, թէ լիբանանեան բանակին մէջ գործող պատասխանատուներուն մեծամասնութիւնը յաճախ կ'անդրադառնան այն երեւոյթին, որ բանակը անհրաժեշտ օգուծը չունի այս ծիրին մէջ իրեն դէմ ուղղուած մարտահրաւերներն ու վտանգները դիմագրաւելու։ Սկզբունքով, պաշտպանութեան նախարար Էլիաս Մըր եւ լիբանանեան կառավարութիւնը լաւապէս կը գիտակցին այս իրականութեան. հաւանաբար ասպէ՛ս է մեկնելով Է, որ պաշտպանութեան ռազմավարութեան վերաբերող վեճերու ու քննարկումներու ընթացքին պաշտպանութեան նախարար կը խօսի բարեկամ երկիրներու կողմէ օգուծի զօրացման վերաբերող նախաձեռնութիւններուն մասին։

Ըստ թերթին, Նախորդ տարիներուն Սեուտական Արաբիա, Արաբական Միացեալ Եմիրութիւններ, Ռուսիա եւ Միացեալ Նահանգներ զանազան առիթներով ակնարկած էին լիբանանեան օդուծի կարողականութիւնը ամրապնդելու նպատակով անոր օժանդակելու մասին, բայց եւ այնպէս ցարդ ոչինչ կատարուած է։ Սեուտական Արաբիոյ եւ Արաբական Միացեալ Եմիրութիւններուն նախաձեռնութիւնները մնացին նախաձեռնութեան շրջագծին մէջ, Ռուսիա պատրաստուած կամութիւն յայտնեց տալ ռազմական օդանոցներ տրամադրելու Լիբանանի, սակայն լիբանանեան օդուծի պատասխանատուներ դիտել կու տան, որ ճշդուած ժամկետը աւարտած է, սակայն լիբանանեան կողմը ոչինչ ըրած է այս գործընթացի արագացման ու գործադրութեան առկայութեամբ։ Իսկ Միացեալ Նահանգներ շտապեցին քանի մը հանգրուաններով Լիբանանին յանձնելու տասնեակաւոր օդանաւ, ինչպէս նաեւ իրենց այս նախաձեռնութեան պաշտօնական հանգամանք տուաւ եւ փոխնախագահը ուղարկեցին այս առաքելութեան համար։ Լիբանանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան տուեալներուն համաձայն, օդափնէն շիի նախարար մը ճշդելը, որպէսզի ան 11-րդ նախարարը ըլլայ, ինչպէս նաեւ Դիմադրութեան վերաբերող զգայուն հարցերը չառաջադրելը՝ նախքան Հրգպալլայի հետ խորհրդակցիլը, տակաւին միջին եզրով մը չհասցուցին լիբանանեան երկու կողմերը։

«Հայաթ» անդրադարձած է Հրգպալլայի ընդհանուր քարտուղար սէյիտ Հասան Նասրալլայի

քարի իմաստով ոչինչի կը ծառայեն, այլ միայն հրդեհ մարելու կրնան օգտակար ըլլալ։ Բարձրաստիճան սպաներ «Ախպար»-ի ճամբով կը նշեն, որ ամերիկեան վարչամեքենան կրնայ սխալ հասկցած ըլլալ, որովհետեւ անկա օդուծի թանգարանը հարցուտացնելու նպատակով դրկած է այս օդանաւերը, կարծելով, որ թանգարանն է զարգացման կարիք ունեցողը եւ ոչ՝ լիբանանեան օդուծը ինքնին։

«Ախպար» կը գրէ, թէ Սուրիա այցելութիւն տուած անձնաւորութիւններ յայտնած են, որ Դամասկոս չ'աճապարէր Նոր վարչապետ Սատա Հարիրիի տալիք այցելութեան գծով, ինչպէս նաեւ ան կ'ողջունէ նման այցելութիւն մը՝ ըլլալ անկա կառավարութեան կազմութեան առաջ կամ ետք։ Բայց եւ այնպէս, Սուրիա անհրաժեշտ կը նկատէ. որ Լիբանանի Նոր վարչապետէն առաջ Դամասկոս այցելէ Սեուտական Արաբիոյ թագաւորը։

Դամասկոսի հետ սերտ կապեր ունեցողներ «Ախպար» օրաթերթին յայտնած են, որ Դամասկոս մօտեն կը հետեւի Հարիրիի դրսեւորած կեցուածքներուն՝ յատկապէս արտաքին ճակատին վերաբերող, ինչպէս նաեւ մեծ կարեւորութիւն կու տայ անոնց եւ ոչ՝ ներքին կեանքին գծով եղած յայտարարութիւններուն։

Զուելթեան «Աուան» օրաթերթ կը գրէ, թէ լիբանանցիները կը խուսափին Լիբանանի դէմ շղթայազերծուած խորալեւեան պատերազմին վերլուծումը կատարելէ եւ քաղաքական, տնտեսական, ընկերային իմաստով արձանագրուած հետեւանքներուն մասին խօսելէ, մանաւանդ որ արեւի պէս ի յայտ պիտի գայ այն սուր երկփեղկումը, որ գոյութիւն ունէր լիբանանեան ընկերութեան մէջ։

«Սաֆիր» կը գրէ, թէ հանրապետութեան նախագահին մօտիկ աղբիւրներ դիտել տուած են, որ ան ոչինչ պիտի չէ արագային միասնականութեան կառավարութեան կազմութեան մասին, միկնէ Նոր վարչապետ Սատա Հարիրիի պատկերացումին մասին տեղեկ չըլլալը։ Ան մերժած է այն արտայայտութիւնները, թէ տակաւին ժամանակ կայ, եւ հաստատուած է, որ ներքին ու շրջանային մակարդակի վրայ առկա դրական մթնոլորտին պէտք է լաւագոյնս օգտուիլ եւ կարելի եղածին չափ արագ ազգային միասնականութեան կառավարութիւն կազմել։

Ըստ թերթին, Նախագահ Սլէյման դիտել տուած է, որ վերջին հանգրուանին ինք միայն կապի մէջ է Սուրիոյ իր պաշտօնակիցին՝ Պաշշար Ասատի հետ։

ՄԱՏՐԻՏԵԱՆ ՆՈՐԱՅՈՒԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ՝ ՍԵՒԻՑ ԷԼ ՍԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԸՆԴԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ, ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՈՂՋ ԶԱՂԱԶԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ԵՆ ՀԱՍԱՐՈՒՄ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԸ

1994-ի մայիսեան հրադադարից ի վեր դարաբաղեան բանակցութիւններուն ներգրաւուած միջազգային միջնորդները հակամարտութեան կողմերին ներկայացրել են քաղաքական կարգաւորման մի քանի համապարփակ եւ նախնական տարբերակներ, որոնք մերժել են ներգրաւուած երեք կողմերից որեւէ մէկը: Անշուշտ, եթէ անգամ երեք կողմերն էլ ընդունէին առաջարկներից որեւէ մէկը, ապա դա պարտադրաբար չէր ենթադրուում, որ արդէն լուծում կը լինէր: Սի բան է առաջարկութիւնը որպէս սկզբունք ընդունելը, բոլորովին այլ բան՝ դրանք գետնի վրայ իրականացնելը:

Սիացեալ Նահանգների, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսայի նախագահների յուլիսի 10-ի համատեղ յայտարարութեան հետ մէկտեղ պաշտօնապէս հրապարակութեան յայտէս կոչուած մատրիտեան նորացուած տարբերակի վեց հիմնարար սկզբունքները: Թէ ինչու զաղտնագործուեց այս փաստաթուղթը, կարելի է բերել մի քանի ենթադրութիւններ: Առաջին՝ փաստաթղթի հրապարակումը նշանակում է, որ Երեւանը եւ Պաքուս սկզբունքօրէն ընդունելի են համարում այդ սկզբունքները, մինչդեռ Լեռնային Ղարաբաղը հասկացնել է տալիս, որ ներկայացուած առաջարկները, մեղմ ասած, անընդունելի են: Երկրորդ, փաստաթղթի հրապարակումով համաձայնագահող պետութիւնները փորձում են ստուգել հասարակական կարծիքը: Երրորդ, բանակցութիւնները՝ հերթական անգամ մտնում են փակուղի եւ, հետեւաբար, այլեւս անհմաստ է գաղտնի պահել այդ փաստաթուղթը:

Առաւել տրամաբանական է առաջին տեսակետը: Հայաստանի իշխանութիւնների եւ նրանց տեսակետներն արտայայտող լրատուամիջոցների արձագանգը յուշում է, որ Երեւանը, գուցէ վերապահուներդք, ընդունելի է համարում մատրիտեան նորացուած փաստաթուղթը:

Այդ փաստաթուղթը նախատեսում է. առաջին՝ Լեռնային Ղարաբաղը շրջապատող տարածքների վերադարձ Ազրայէճանի վերահսկողութեանը, երկրորդ՝ Լեռնային Ղարաբաղին միջանկէպ կարգաւիճակի տրամադրում, որը կ'ապահովի անվտանգութեան եւ ինքնակառավարման երաշխիքներ, երրորդ՝ Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ միջանցք, չորրորդ՝ Լեռնային Ղարաբաղի վերջնական իրաւական կարգաւիճակի հետազոյ որոշում իրաւականօրէն պարտաւորեցնող կամարտայայտութեան միջոցով, հինգերորդ՝ ներքին տեղահանումաւ անձանց եւ փախստականների իրենց նախկին մշտական բնակութեան վայրերը վերադառնալու իրաւունք, վեցերորդ՝ անվտանգութեան միջազգային երաշխիքներ, որոնք կը ներառեն խաղաղապահ գործողութիւն:

Կրկնենք, որ զաղտնագործուածը դեռեւս հիմնարար սկզբունքներն են, այլ ոչ համապարփակ առաջարկութիւնը, սակայն դա էլ բնարար է պնդելու, որ ԵԱՀԿ Մինսքի խումբը ներկայացրել է իր աւելի քան 15-ամեայ պատմութեան ամենավատագոյն տարբերակներից մէկը: Բայց ամենավտանգաւորը ոչ միայն անբարենպաստ տարբերակն է, այլ այն, որ Հայաստանը հասկացնել է տալիս, որ այդ առաջարկները, լաւ հաշուով, ընդունելի են:

Փաստօրէն, Հայաստանը «իրաւականօրէն պարտաւորեցնող կամարտայայտութեան» (սա «յետաձգուած համաբաւ»՝ ձեւակերպման վտարար տարբերակն է) դիմաց պատրաստ է առաջին փուլում «Լեռնային Ղարաբաղը շրջապատող տարածքների վերադարձին Ազրայէճանի վերահսկողութեանը»: Թեւէ չի նշում, թէ քանի շրջանի մասին է խօսքը, բայց այլ աղբիւրներից յայտնի է, որ առաջին փուլում Սերժ Սարգսեանը եւ Էդուարդ Նալբանդեանը (որովհետեւ հենց նրանք են բանակցում) պատրաստ են վերադարձնել հինգ շրջան, իսկ հետագայ մի քանի տարիներին՝ Քելբաջարն ու Լաչինը, բացառութեամբ Լաչինի միջանցքի, որի մասին մատրիտեան նորացուած փաստաթղթում կայ նշում (Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ միջանցք):

Ահա այսքանը բաւարար է, որպէսզի հայկական կողմը մերժի ներկայացուած փաստաթուղթը: Բայց եթէ այսօր Հայաստանը մերժի նորացուած մատրիտեան տարբերակը, ապա բոլորովին էլ պարտադիր չէ, որ յաջորդ փաստաթուղթը չի լինի աւելի վատը: Միւս կողմից՝ Երեւանը պարտաւոր է մերժել այս վեց կէտանոց փաստաթուղթը, որի կէտերից իւրաքանչիւրը բխում է Ազրայէճանի շահերից՝ անկախ նրանից, որ Պաքուս հրապարակավ դժգոհութիւն են արտայայտում: Ազրայէճանում դեռ հաւանաբար մտածում են, որ պէտք է վերադառնալ 1988-ի իրավիճակին, այն է՝ *status quo ante*-ին, հետեւաբար՝ մատրիտեան նորացուած առաջարկները հրապարակաւ նրանք կարող են որակել անընդունելի:

Արտաքին քաղաքականութիւնը ներքին քաղաքականութեան անմիջական շարունակութիւնն է: Սա ճշմարտութիւն է յատկապէս Հայաստանի դէպքում: 1996-ի սեպտեմբերին մենք ունեցանք նախագահական չարաբաստիկ ընտրութիւններ, ընդամենը մի քանի ամիս անց միջազգային հանրութիւնը փորձեց Հայաստանի վրէժն փաթաթել Լիզպոնի երեք սկզբունքները: Որպէս ուղղակի հետեւանք Լիզպոնի միջնորդները 1997-ի ամբարը ներկայացրան «փաթեթային» տարբերակը, որը հիմնուած էր Ազրայէճանի տարածքային ամբողջականութեան սկզբունքի յարգման վրայ: Հայկական կողմը մերժեց այդ մերժելի տարբերակը, որը մինչեւ օրս ներկայացւած փաստաթղթերից թերեւս ամենամեղմունքի է եղել:

1997-ի վերջերսի միջնորդները ներկայացրին «փուլային» տարբերակը, որով անորոշ ապագային էր թողնուում Լեռնային Ղարաբաղի կարգաւիճակը, մինչդեռ առաջին փուլում վերադարձում էին վերահսկելի տարածքները, բացառութեամբ Լաչինի

շրջանի (ուշադրութիւն դարձրեք ոչ թէ միջանցքի, այլ շրջանի, այսինքն՝ 1835 քառակուսի քիլոմէթրի), միգուցէ եւ Քելբաջարի: Լեւոն Տէր Պետրոսեանը եւ նրա խմբակը, որպէս բանակցութիւնների հիմք ընդունելի համարեց այս տարբերակը եւ մի քանի ամիս անց հրաժարական տուեց: Անշուշտ այս տարբերակը ընդունելի չէր, բայց արդեօք մատրիտեան նորացուած տարբերակն է՝ ընդունելին:

Հետագայում՝ 1998-ի վերջերին, Պաքուս մերժեց «ընդհանուր պետութիւն» կոչուած փաստաթուղթը, ապա Քի Ուեսթը 2001-ի գարնանը (այս տարբերակը կողմերին ներկայացուել է, սակայն պաշտօնապէս չի հրապարակուել, թեւէ այն վաղուց արդէն գաղտնի չէ): Պաքուսն է մերժել նաեւ 2006-ի փետրուարին Ռամպուսիւն ներկայացուած սկզբունքները:

2007 թ. նոյեմբերին Սպանիայի մայրաքաղաքում Սիացեալ Նահանգների, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսայի աւագ դիւանագետները Հայաստանի եւ Ազրայէճանի արտաքին գործերի նախարարներին ներկայացրեցին մատրիտեան առաջարկները: Այն միաժամանակ մերժեցին եւ Երեւանը եւ Պաքուս, թեւէ երկուսն էլ հրապարակաւ յայտարարում էին, որ հակառակ կողմն է մերժել: Մատրիտեան նորացուած առաջարկութիւնը, որը շատ աւելի վատն է, քան 2007-ի նոյեմբերի տարբերակը, Երեւանը, ըստ էութեան, ընդունելի է համարում:

Ու քանի դեռ Հայաստանում ներքաղաքական վիճակը անառողջ է, իշխանութեան եկած ուժերը, անկախ պաշտօնական տուեալներից, չեն վայելում հասարակութեան վստահութիւնը, երկրի ներսում անարդարութիւնը, կամայականութիւնը, ամենաթողութիւնն ու ընկերային անհասարակութիւնն են ամէնուր՝ մեզ Ղարաբաղի հարցում լաւ ապագայ չի սպասուում: Լայն հաշուով, դարաբաղեան հայանպաստ լուծման բանալին նախ եւ առաջ հենց Հայաստանում է:

Վերջին 20 տարիներին դարաբաղեան հարցի պատճառով Հայաստանում երկու անգամ տեղի է ունեցել իշխանափոխութիւն: Նախ 1988-ին սկսուած Շարժումը 1990-91 թթ. իշխանութեան բերեց Հայոց համազգային շարժմանը եւ հեռացրեց համայնավարներին. իսկ տասը տարի անց՝ 1998-ի փետրուարին, ճակատագրի հեղեղանքով Լեւոն Տէր Պետրոսեանը հրաժարական տուեց Ղարաբաղի պատճառով: Հնարաւոր է՝ նման բան երրորդ անգամ: Այս հռետորաւ կնք հարցադրումը թողնենք մի կողմ եւ փաստենք, որ այսօր բացի Հայաստանի իշխանութիւններից եւ իշխանական կուսակցութիւններից՝ զրեթէ բոլորը դնւ են արտայայտում մատրիտեան նորացուած առաջարկներին:

Այս փաստաթղթի հրապարակումը յետոյ իրենց անհամաձայնութիւնն են յայտնել ԼՀԿ արտաքին գործերի նախարարութիւնը, ԼՀԿ քաղաքական ուժերը, Ղաշնակցութիւնը, Լեւոն Տէր Պետրոսեանի ղեկավարած Հայ ազգային քոնկրետը եւ Հայաստանի բազմաթիւ այլ քաղաքական ուժեր: Աւելին. ՀՀԴ-ն յատուկ յայտարարութեամբ պահանջել է արտաքին գործերի նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հրաժարականը:

Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին գործերի նախարարութիւնը իր յայտարարութեան մէջ խեղաթիւրուած է որակել բանակցային գործընթացը եւ անհրաժեշտ է համարել բանակցութիւններին Ստեփանակերտի մասնակցութիւնը: «Ցանկացած համաձայնութիւն, որը շուշափում է ԼՀԿ-ի շահերը, ճակատագիրը եւ ապագան, չի կարող ընդունուել առանց այդ երկրի ժողովրդի եւ նրա ճակատագրի համար անմիջական պատասխանատուութիւն կրող ղեկավարութեան մասնակցութեան», ասում է ԼՀԿ-ի արտաքին գործերի նախարարութեան յուլիսի 15-ի յայտարարութիւնում:

Հայ ազգային քոնկրետը իր յուլիսի 13-ի յայտարարութիւնում, անդրադառնալով մատրիտեան նորացուած տարբերակին, ընդգծում է. «Այլեւս չի ընտարկուում Ղարաբաղի կարգաւիճակի հարցը, եւ ըստ էութեան երեւակայածին դաճումը վարչախմբի կողմից աւելի քան 10 տարի թմբկահարուած փաթեթային լուծումը: Ըստ էութեան, օրակարգից հանուել է հանրաքննի դրոյթը, այն փոխարինուել է աւելի անորոշ ձեւակերպումներով: Անյստակ ու անբաւարար լուծում է տրուում Հայաստան-Լեռնային Ղարաբաղ ցամաքային կապի Լաչինի միջանցքի կարգաւիճակի սահմանման հարցին»:

«Ճակատագրական ու վտանգաւոր այս գործընթացը կանխելու եւ Սերժ Սարգսեանին բախտորոշ փաստաթուղթ ստորագրել թոյլ չտալու մէկ ձեւ կայ: Հայաստանի եւ Ղարաբաղի բնակչութեան, բոլոր շահագրգիռ քաղաքական ուժերի համատեղ քանքրով պահանջել Սերժ Սարգսեանի անյապաղ հրաժարականը, անցկացնել արտահերթ նախագահական, ապա նաեւ խորհրդարանական ընտրութիւններ, ձեւաւորել ժողովրդի վստահութիւնը վայելող իշխանութիւն, որը հնարաւորութիւն կ'ունենայ միջազգային հանրութեան առջեւ լիարժեքօրէն պաշտպանել հայ ժողովրդի ազգային շահերը», ասում է յայտարարութիւնում:

Յուլիսի 16-ին համատեղ յայտարարութեամբ են հանդէս եկել ԼՀԿ ութ քաղաքական ուժեր եւ պահանջել «յարգել ԼՀԿ ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքը՝ ապահովելով ԼՀԿ-ի լիիրաւ մասնակցութիւնը հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացին, չխաթարել ԼՀԿ ժողովրդի անվտանգութիւնը, որի հիմնական երաշխիքը ԼՀԿ անկախ պատկանութիւնն է ու ԼՀԿ Սահմանադրութեամբ ամրագրուած տարածքային ամբողջականութիւնը»:

ԹԱԹՈՒԼ ՅԱՎՈՐԵԱՆ

Յատուկ «Ազդակ»-ի համար
Երեւան

ԺՈՒԼԻԷԹ ՊՈՒՐՍԱԼԵԱՆԻ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ԱՇԽԱՐՀԸ

Անցեալ դարու 30-ականներուն, երբ Մուսա Լեւան հայութիւնը տակաւին իր պատմական հողին վրայ էր, երբ զանգուածային արտագաղթի մասին խօսք չկար, կարգով կը մշնէին վազըճցի Յովհաննէս Գապագեան եւ Մարիամ տեր Մովսէսեան գոյգին խորածինները: Երբ սպառնացան բժշկական ջանքերը, ուխտ ու աղօթքները, իբրեւ վերջին յոյս՝ անոնց խորհուրդ տրուեցաւ փոխել բնակավայրը...

1936-ին Գապագեան ընտանիքը հաստատուեցաւ Պէյրութ: Երջանկութիւնը երկար սպասել չտուաւ:

Պուրսալեանը կոչուած էր ապրելու եւ մշնալու՝ աւանդապահ, ազգասէր ու եկեղեցասէր ընտանիքի մէջ: «13 տարեկան էի, օր մը մայրս ծախսելու դրամ տուաւ: Կտրտուած դերձակներ գնեցի եւ տունէն ճերմակ սաւան մը փճացնելով՝ իրագործեցի առաջին ձեռագործս: Սաւանը պատռելուն համար մայրս յանդիմանեց զիս. իսկ ձեռագործս գնահատեց», կը յիշէ ժուլիէթ: Ինչ էր այդ. պարզ ընդօրինակում. թէ՛ հայ կնոջ բնորոշ ծիսային յատկանիշ:

1952-ին աշխատած օժիտի սաւանը ժուլիէթին համար իւրայատուկ արժէք մը ունի:

Երեք տարեկան էր, երբ կայացաւ Մուսա Լեւան գիւղերու զանգուածային արտագաղթը դէպի Այնճար: Հաւանաբար ի վերուստ սահմանուած էր ապրիլ իր ժողովուրդին հետ: Կեանքի ընկեր ընտրելով մուսալեանի երիտասարդ՝ Վարուժան Պուրսալեանը, ժուլիէթ կը հաստատուի Այնճար:

Տաղանդը զարգացնելու նպատակով ան տարեցներէն կը սորվի ձեռագործի գաղտնիքները, կը դիմէ մասնագիտական գիրքերու, կ'ուսումնասիրէ պատմական նաշիային պատառիկներ եւ յամառ կամքի ու անսահման աշխատասիրութեան շնորհիւ վերջապէս կը գտնէ իր ինքնորոյն ոճը՝ զուտ հայկականը: Եթէ ազգերու եւ ժողովուրդներու միջեւ կան պետական սահմաններ, ապա գեղեցիկի համար սահմաններ չկան: Ազգերը դարձուր ընթացքին մէջ միասին մշակոյթը ընդօրինակած են, այս առումով երբեմն դժուար է որոշել կարգ մը ձեռագործներու ազգային պատկանելիութիւնը: Ծանօթալու համար բոլոր, անհրաժեշտ է սերտել ուրիշներունը, ըլլա՞ց գիր, թէ երգ, ճարտարապետութիւն, թէ թաղեր: Մերը տարներէն կրցած են գատել Մեսրոպ Մաշտոցի ու Կոմիտասը, Թ. Թորոմանեանն ու Վ. Աճեմեանը...

Անդնագործութիւնը արուեստ է, իսկ արուեստը հիմնուած է սիրոյ ու բարեկամութեան սկզբունքներուն վրայ: Այդ պատճառով ժուլիէթ կը սիրէ բոլոր ազգերու ստեղծագործութիւնները: Ամէն օր քիչ մը աւելի մոռցուող արուեստի այս ճիւղը զարգացնելու նպատակով, շուրջ 3 տասնամեակ առաջ ժուլիէթ Պուրսալեան Այնճարի Կարմիր խաչի մէջ կը սկսի դասաւանդել ձեռագործ-ստեղծագործութիւն: 1990-ին ճակատագրի հարուածը կը ցնցէ ազնիւ կնոջ կեանքն ու գործունեութիւնը: Լիբանանեան բանակին մէջ ծառայող 21-ամեայ զինուոր գաւակը՝ Յովիկ Պուրսալեանը կը նահատակուի: Մեծ ճիգ կը պահանջուի դիմնալու համար այս հարուածին, սակայն անսահման սերը պատկաներուն, ամուսինին, կեանքին ու հարազատ օճախին հանդէպ, սգաւոր մօրը կը ստիպէ շարունակել ընթացքը:

1995-էն մինչ օրս ժուլիէթ Պուրսալեան ձեռագործի դասեր կու տայ «Գարակեօգեան» հաստատութեան Այնճարի մասնաճիւղին մէջ:

Նահատակ գաւակին հոգիին համար սգաւոր մայրը անզուգական ձեռագործներ կը նուիրէ ճեպել Մուսայի. Այնճարի. Զաչիլի, Անթիլիասի, Ս. Վարդանանց. Եգիպտոսի, Կիպրոսի, Հայաստանի բազմաթիւ եկեղեցիներու: Անդնագործութիւնը զարդա-կիրառական արուեստի տեսակ է, որ ի

յայտ եկած է անյիշելի ժամանակներէն եւ կը պահանջէ տաղանդ, կամք ու աշխատասիրութիւն, հզօր երեւակայութիւն, սեր եւ համբերութիւն: Ժուլիէթ Պուրսալեան իր սաներուն համբերութեամբ ու սիրով կը ծանօթացնէ ոչ միայն դերձակի գաղտնիքներուն, այլ կը մարդէ անոնց կամքը, երեւակայութիւնն ու համբերութիւնը: «Ձեռագործը կ'առնէ ամբողջ ժամանակը, այդ պատճառով խոհանոցս յանձնած եմ աղբիկներուս», կ'ըսէ վարպետ տիկինը, ապա կ'աւելցնէ. «Ընտանիքիս անդամներէն ձեռագործի մէջ տաղանդաւոր է թոռնիկս՝ 12-ամեայ Յովիկը...»:

Թէ՛ ընտանիքը. թէ՛ ալ շրջապատի մարդիկ կը վստահին ժուլիէթին, անոր հետ կը կիսեն իրենց խոհերն ու գաղտնիքները, իսկ իր խնդիրը՝ իմաստուն խորհուրդ տալը եւ զաղտնապահ ըլլալն է. «Հայ կինը պէտք է կարենայ շտկել ընտանեկան թնճուկները: Եթէ կրնաս «խօսք հասկցնել» բամպակի, մետաքսի, վուշի ու բուրդի դերձաններուն. ապա մարդուն աւելի դիւրին է խօսք հասկցնելը». կ'ըսէ ժուլիէթ՝ իմաստուն ժպիտը դէմքին. ապա կը շարունակէ. «Մարդը սխալական է, իսկ սխալը պէտք է շտկուի: Եթէ ձե-

ռագործի չափային օրէքներուն մէջ սխալած ես, ապա պէտք է քակես, դարձեալ հիմէն շտկես, որպէսզի սխալը երթալով չմեծնայ: Մարդն ալ իր վարքագիծով նշանակալ է նոյն օրէքին»:

Ժուլիէթ Պուրսալեանի ներշնչման աղբիւրը բնութիւնն է՝ թռչունները, ծաղիկներն ու պտուղները, ազգային ասանդութիւններն ու ծեսերը՝ կնուքը, հիւնումը, պսակը, որոնց առիթներով ստեղծուած են հայոց ասեղնագործ գիրքերը, թաշկինակներն ու եւագմաներ, գլխարկներն ու կրծկալներ, պոլիչաներն ու հագուստներ, գոգնոցներ, քողեր, խաչկապեր...

Իտալական, մեյլանի, հայկական եթամիլ, շուքի ձեռագործ... անուանումներ, որոնք ցուցահանդեսներու մէջ կը ստեղծեն այն զարմանալիաշ աշխարհը, որ լի է համբերութեամբ, առաքինութեան լոյսով ու սիրով:

2009-ի յուլիս 9-ին, կազմակերպութեամբ «Գարակեօգեան» հիմնարկի, Պէյրութի մէջ տեղի ունեցաւ ձեռագործներու աւանդական ցուցահանդէսը, որուն ներկայ էր Լիբանանի ընկերային ծառայութեան կեդրոններու ընդհանուր տնօրէնուհի Սիլվա Ապու ժաուտ: Ցուցահանդէսին ներկայացւած էին ժուլիէթ Պուրսալեանի՝ Այնճարի աշակերտներուն աշխատանքները: Տպաւորութիւնը այնքան մեծ էր, որ տնօրէնուհին խոստացաւ Այնճարի ձեռագործի դպրոցին շնորհել պետական ճանաչում ունեցող վկայականներ: Հին հայկական ձեռագործութեան մասին յիշատակած են Ազաթանգեղոսը, Մովսէս Խորենացին եւ ուրիշներ: Ձեռագործութիւնը, շնորհիւ միջնադարեան Հայաստանի մէջ գործող դպրոցներու, զարգանալով երեք ուղղութիւններով (ժողովրդային, քաղաքային, եկեղեցական), հասած է բարձր մակարդակի եւ տարածուած է հայկական բոլոր շրջաններուն մէջ՝ միշտ զարմացնելով օտարները: Այս օրերուն մարդկութիւնը թեւէ կորսնցուցրէ զարմանալու յատկութիւնը, բայց ժուլիէթ Պուրսալեանի արուեստին առջեւ շարունակ կարելի է զարմանալ ու հիանալ:

ՈՂՈՐԹ ԱՌԱՋԵԼԵԱՆ

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐԷ ՅՈՒԼԻՍԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ «ԴՐԱԿԱՆ» ԿԷՏԵՐԸ

Պաշտպանության նախարար Էհուտ Պարաք եւ բանակի հրամանատար գոր. Կապի Աքքենազի

Լիբանանի դեմ Իսրայելի սանձազերծած յուլիսեան պատերազմին երրորդ տարեդարձին վերանորոգումը Իսրայելի կողմէ կանուխ սկսած է այս տարի: Այս ծիրին մէջ Իսրայելեան պետական անձնաւորութիւններ եւ բարձրաստիճան գինուորականներ զգուշացան սպառնալիքներ յղած են Լիբանանին եւ անոր պետութեան, թէ Յրզպալլայի ինքնագինումի հետեւանքները ժխտական անդրադարձ պիտի ունենան. անոնք բազմիցս դիտել տուած են, թէ հիւսիսային Իսրայելի սահմանները պայթուցիկ իրադիճակի մը մէջ կը գտնուին:

Իսրայելեան բանակի նահատակներուն յիշատակի ոգեկոչման երրորդ տարելիցին առիթով Իսրայելի պաշտպանութեան նախարար Էհուտ Պարաք յայտնեց, որ հիւսիսային Իսրայել-հարաւային Լիբանան սահմանը տակաւին տաք է եւ պայթուցիկ իրադիճակ մը կը պարգէ: Ան նշեց, որ Իսրայելեան ուժերը ամենայն մանրամասնութեամբ կը հետեւին Յրզպալլայի կողմէ գինուելու քայլերուն, եւ այս առումով իրենք Լիբանանի կառավարութիւնը զգուշացուցած են՝ ըսելով, թէ Լիբանանի կառավարութիւնը զգուշացուցած են՝ ըսելով, թէ Լիբանանի կառավարութիւնը պիտի կրէ Յրզպալլայի ինքնագինումին պատասխանատուութիւնը: Պարաք նկատել տուաւ, որ Լիբանանի դեմ Իսրայելի մղած երկրորդ պատերազմը Իսրայելեան հաւաքական արթնութեան մաս կը կազմէ. որովհետեւ անկկա կը նկատուի աչերը բացող ցնցում մը:

Պարաք նշեց, որ Իսրայելի մէկ ձեռքը պատրաստ պիտի ըլլայ զնդացիրին վրայ, մինչ անոր միւս ձեռքը կ'երկարի շրջանին մէջ խաղաղութիւն հաստատելու: Ան աւելցուց, որ Իսրայելեան պետութիւնը չի փափաքիր պատերազմի մը ձեռնարկել: «Ինքնազոսպումը եւս ուժ կը պահանջէ. եւ մենք պետք է գիտնանք, թէ ինչպէ՛ս պետք է ընդունիլ հարցերն ու միջադէպերը՝ մէկնելով բաղաքական ծաւալուն յայտարարութիւններ. ինչպէս նաեւ՝ անկեղծ ձգտումներ: Այս բոլորը նկատի ունենալով՝ մենք կարելի եղածին չափ կը խուսափինք գինուորական բախումներէ եւ չենք վարուիր այնպէս մը, որ գինուորական լուծումը վերջին ելքն է. ըսաւ Պարաք:

Ան նկատել տուաւ, որ պատերազմին նախօրեակին Յրզպալլայի ղեկավարը Իսրայելի հետ վարուած է այնպէս մը, որ Իսրայել տկար է ու անդամալուծուած, մինչդէռ երկար ժամանակի վրայ Իսրայելի կողմէ ցուցաբերուած ինքնազոսպումի արժանացած է միջազգային զովասանքի եւ գնահատելի լուծութեան: Սակայն ինքնազոսպումի այդ հանգրուանը Յրզպալլայի կողմէ ստացած է ոճրային բացատրութիւն:

«Ո՛Ր Է ԱՅՆ ԵԳԻՊՏՈՍԸ, ՈՐՈՒՆ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՅՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԾԱՆՕԹ ԵՆԸ»

Կ'ԸՍԷ Մ. ՅԸՍ

Իսրայելեան երկու մարտնաւերու Սուէզի ջրանցքէն անցքի՝ Եգիպտոսի կողմէ տրուած արտօնութիւնը ակներեւ դարձաւ անցեալ շաբթուան ընթացքին, նկատի ունենալով այն ճշմարտութիւնը, թէ վերջին հանգրուանին Իսրայելեան սպանալիքները Լիբանանի, Պաղեստինի թէ Իրանի դեմ սկսած էին մազլցումներ արձանագրել:

Այս արարքը խստիւ դատապարտուեցաւ նախկին վարչապետ Սելիմ Յըսի կողմէ: «Ո՛ր է այն Եգիպտոսը, որուն արաբական - ազգային կեցուածքներուն վարժ ելք: Ո՛ր է այն Եգիպտոսը, որուն խորհուրդին կը դիմէին բոլոր արաբական երկիրները՝ իրենց որդեգրելիք կեցուածքներուն մէջ: Ո՛ր է այն Եգիպտոսը, որուն կեցուածքները արաբական առողջ դատողութեան չափանիշները կը նկատուէին: Թէեւ Եգիպտոսը մաս կազմեց եւ դերակատարութիւն ունեցաւ Զեմի Տեյվիտի համաձայնագիրին մէջ եւ դուրս եկաւ թշնամի Իսրայելի դեմ արաբական կեցուածքէն, սակայն աւելի ուշ ան կառչած մեզ արաբական ընդհանուր կեցուածքին: Ի՞նչ պատահած է այսօր Գահիրէին, որ ան սիոնական թշնամիին նկատմամբ արաբական ընդհանուր կեցուածքը կը շրջանցէ եւ Իսրայելեան մարտնաւերուն կ'արտօնէ, որ անոնք անամօթաբար եւ լկտիութեամբ անցնին Սուէզի ջրանցքէն», հարց տուաւ Սելիմ Յըսի:

Յըս այս քայլը մարտաիրաւէր կը նկատէ արաբական հիմնահարցերուն եւ յատկապէս Պաղեստինի նկատմամբ պատմական կեցուածքներուն դեմ: Յըս հարց տուաւ, որ արդեօք պաղեստինեան հարցը արաբ ժողովուրդին գլխաւոր հարցը չի՞ նկատուիր: «Իսրայել արաբներուն թշնամին էր. արդեօք ներկայիս այդպէս չէ՞: Ի՞նչ է Եգիպտոսի՞ արաբական մեծ պետութեան շահը, պատմական թշնամի Իսրայելի դեմ արաբական միացեալ կեցուածքին մէջ ճեղք մը յառաջնցնելու, կամ այդ կեցուածքը խզելու մէջ: Ո՛ր են մնացեալ արաբական պետութիւնները: Արդեօք անոնք կարծիք չունին արաբական շրջանակներուն մէջ արձանագրուած իրադարձութիւններուն մասին: Ո՛ր է Արաբական լիկան, արդեօք ան չէ՞ արաբ ազգին կարծիքը արտայայտողը: Արդեօք ան չէ՞, որ Եգիպտոսն ու արաբական այլ պետութիւնները մէկ սեղանի շուրջ կը համախմբէ: Արդեօք Արաբական լիկան չէ՞, որ տարբեր արաբական պետութիւններուն մօտեցումներուն միջեւ համախոհութիւն եւ ներդաշնակութիւն կը ստեղծէ, եթէ անոնք բաժնուին կամ պառակտուին», հարց տուաւ Յըս:

Իսրայելացի զինուորներու յիշատակի ոգեկոչում

Պարաք անդրադարձաւ նաեւ Իսրայելեան բանակին կողմէ պատերազմին ընթացքին արձանագրուած բացթողումներուն եւ հաստատեց, որ Իսրայելացի զինուորներուն հերոսութիւնն ու անոնց զոհողութիւնը շատ անգամ փակած է Իսրայելեան զինուորական անելի բարձր մակարդակին վրայ գործուած սխալները:

Իր կարգին, Ռուվին Ռեւլին՝ Ջնեսեթի նախագահը, նշեց, որ 12 յուլիսը հիւսիսային Իսրայելի պաշտպանութեան օր է: Ռեւլին նոյն ոգեկոչման ձեռնարկին ընթացքին արտասանած իր խօսքին մէջ յայտնեց, որ պատերազմը արթնցուցած է զիրենք: «Մենք զգաստացանք եւ բարձրացուցինք այն քողը, որով անզգալաբար ծածկած էինք մեր դէմքը, այն քողը, որ հիւսիսային սահմանի իսկական ճշմարտութիւնը ծածկած էր. իսկական ճշմարտութիւնը այն է, որ այդ սահմանին վրայ կը գտնուին քանդիչ տարրեր, զենքի եւ զինամթերքի պահեստանոցներ եւ խրամատներ: Մենք գիտէինք, սակայն չէինք ուզեր գիտնալ: Մենք գիտէինք, թէ մեր սովորական առօրեան լաւ էր մեզի համար, եւ մենք նախընտրեցինք մեզ հարաւածող փորձանքը զսպել», ըսաւ ան:

Ռեւլին նկատել տուաւ նաեւ, որ այդ պատերազմը պատճառ դարձած է նաեւ զգաճտանալու՝ բանակին պարզած ներքին կացութեան մասին: «Կարծեք բանակին մաս կազմող պահեստի ուժերն ու շտապ օգնութեան կառույցը նման ցնցումի մը կը սպասէին, որպէսզի դուրս գան իրենց ընդարմացած վիճակէն:

Ռեւլին շեշտեց, որ յուլիսեան պատերազմէն բոլորն ալ մեծապէս օգտուած են՝ անհրաժեշտ դասեր քաղելով: «Սկսելով այն սուղ գինէն, որ վճարուեցաւ ներքին ճակատին կողմէ՝ 2006-ի ամրան 33 օրուան ահաւոր կացութեան ընթացքին, հասնելով մինչեւ այն անախորժ ճակատամարտերը, որոնք տեղի ունեցան գիւղաքաղաքներուն մէջ. ուր մեր զինուորները պայքարեցան մինչեւ իրենց արեան վերջին կաթիլը, ուսանելի փորձառութիւն կը նկատուին: Այս պատերազմը արդէն իսկ տարակարծութեան նիւթ եղած է մեզի համար՝ անոր սկիզբէն մինչեւ անարդը. իսկ այդ պատերազմը մնայուն կերպով պիտի յիշուի՝ արձանագրուած շարք մը բացթողումներուն պատճառով». ընդգծեց Ռեւլին:

Միւս կողմէ, հիւսիսային Իսրայելի հրամանատար գոր. Կատի Այզընքը այս յայտարարութեամբ կ'անկարկեր Յրզպալլայի ընդհանուր քարտուղար սեյիտ Ֆասան Նաւրալլայի կողմէ հարաւային Լիբանանի ազատագրումէն ետք կատարուած այն յայտարարութեան, թէ Իսրայել սարդոստայն մըն է: 2օր. Այզընքը Գալիլիոյ մէջ Իսրայելացի նահատակ զինուորներուն ընտանիքներուն կողմէ կազմակերպուած ոգեկոչման ձեռնարկներուն ընթացքին շեշտեց, որ Իսրայելը սարդոստայն մը նկատող որակումները վերջ գտած են այլեւս, եւ ոչ ոք պիտի համարձակի այլեւս մեզ այդպիսի որակումով կոչել:

2օր. Այզընքը, որ յուլիսեան պատերազմին ընթացքին վարած է նաեւ Իսրայելեան ուժերու սպայակոյտի պետի տեղակալի պաշտօնը, ակնարկեց նաեւ պատերազմին ընդհանուր ընթացքին եւ անոր արդիւնքներուն մասին Իսրայելի մէջ ծագած տարակարծութիւններուն: «Պատերազմին նպատակը արդար էր, որովհետեւ ան կոտրած էր հիւսիսային սահմաններուն վրայ տիրող իրականութիւն մը, որ ահաւոր էր, եւ որուն պետք էր վերջ մը դնել: Իրականութիւն մը, որուն ընթացքին Յրզպալլայի կազմակերպութիւնը տեղակայուած էր սահմանին վրայ եւ քանի մը ամիսը անգամ մը կը ձեռնարկեր ահաբեկչական գործողութիւններու: Յրզպալլա մնայուն ձեռով կ'անկարկեր մեր կողմէ խաղաղ կեանք մը ունենալու փափաքին, զայն նկատելով ականութիւն մը, որ պետք է շահագործել», ըսաւ ան:

2օր. Այզընքը աւելցուց, որ պատերազմէն ի վեր թշնամին հիւսիսային սահմաններուն վրայ կը տեսնէ բանակ մը, որ գիտէ իր կարողութիւնները չափել եւ բարեկարգումներ կատարել՝ բարելաւելու համար իր պատրաստութեանը, գինուորական կարողութիւններն ու յատկութիւնները, որոնք շնորհիւ ան պիտի կարենայ ետ քշել թշնամին, իր սահմաններէն հեռացնել ահաբեկչական գործողութիւնները, ինչպէս նաեւ արհեստավարժ եւ յաջող կերպով պաշտպանել հիւսիսային իր սահմանները: «Թշնամին այսօր իր մերձակայ սահմաններուն վրայ կը տեսնէ բանակ մը, որ մնայուն կերպով պատրաստ է արհեստավարժ, կտրուկ եւ ազդու կերպով գործադրելու այն պարտականութիւնները, որոնք վստահուած են իրեն», եզրափակեց ան:

Յուլիսեան պատերազմի Գ. տարեդարձին առիթով Իսրայելեան պատկերասփիւռի 10-րդ կայանի ռազմական մեկնաբան Օր Յիլըր պատրաստեց յայտագիր մը, որուն մէջ ան ներկայացուց պատերազմէն երեք տարի ետք Լիբանանի մէջ տիրող կացութիւնը: Ան նշեց, որ ներկայիս հոն կը տիրէ առաւելագոյն չափով լարուած կացութիւն:

Հիլըր Իսրայելեան բանակի զինուորներուն կողմէ քաղած է այնպիսի տեղեկութիւններ, որոնք համաձայն, յառաջիկային մղուելիք պատերազմի մը պարագային, ճակատումը շատ անելի կարծիք ու բռնու պիտի ըլլայ, քան՝ նախորդը: Պատրաստուած յայտագիրին մէջ նշուեցաւ նաեւ, որ Յրզպալլայի հըթիճային կարողութիւնները բարելաւուած են ու դիտել տրուեցաւ, որ Յրզպալլա ներկայ դրութեամբ կարողութիւն ունի օրական 1000 իրթիք արձակելու:

Նոյն յայտագիրի շրջագիծին մէջ Հիլըր անդրադարձաւ նաեւ այն իրականութեան, թէ Յրզպալլա տարբեր գիւղաքաղաքներու մէջ վերադասաւորման ենթարկած է իր ուժերը, ինչպէս նաեւ շինւած ու կառուցած է ստորերկրեայ թաքստոցներու ընդարձակ ցանց մը. ան եզրափակեց՝ շեշտելով, թէ հիւսիսային Իսրայելի Շար.ը՝ էջ 8

«ԿԸ ՅՈՒՍԱՍ, ՈՐ ԻՍՐԱՅԷԼ ԵՐԵՐ ԱՄԻՍԷՆ ԿԸ ՅԵՌԱՆԱՅ ՂԱԺԱՐԷՆ»

Կ'ԸՍԷ Մ. ՈՒԼԻԻԸՄՁ

Լիբանանի մէջ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարի յատուկ պատուիրակ Մայքըլ Ռուիլըմզ անցեալ շաբթուան ընթացքին յոյս յայտնեց, որ Իսրայելեան ուժերը հեռանան հիւսիսային Ղաժարէն, յառաջիկայ երեք ամիսներուն ընթացքին: Ան նշեց, որ Լիբանանի մէջ կառավարութեան կազմութեան լոյսին տակ, պայմանները կրնան պատրաստ ըլլալ այդ քայլին դիմելու:

Ռուիլըմզ յայտնեց սակայն, որ ինք նոյնքան լաւատես չէ Իսրայելեան ուժերով Շեպաայէն հեռացումին առումով եւ աւելցուց, որ Սուրիա պէտք է արագացնէ Լիբանանի հետ սահմանագծումը:

Ռուիլըմզ նկատել տուաւ, որ՝ եթէ Լիբանանի ապահովական կառույցը եւ բանակը փաստեն, թէ Լիբանանի մէջ կը գործեն Իսրայելեան գործակալներ եւ լրտեսական ցանցեր, ապա այդ մէկը լուրջ ոտնձգութիւն կը նկատուի Լիբանանի գերիշխանութեան դէմ, ինչպէս նաեւ մեծ խախտում մը՝ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին:

Ռուիլըմզ հերքեց այն տեղեկութիւնները, թէ հարաւային Լիբանանի մէջ տեղեկայուած Ֆի-ԼիԷԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերը կ'օժանդակեն լիբանանցի գործակալներուն Իսրայելի փախուստ տալու համար:

Ռուիլըմզ այս տեղեկութիւնները նշեց իր պատրաստած 10-րդ տեղեկագիրին մէջ, որ ներկայացուցաւ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդին: Տեղեկագիրը ընդհանուր առմամբ կը վերաբերէր թիւ 1701 բանաձեւի գործադրութեան: Ան իր տեղեկագիրին մէջ նշած էր նաեւ, որ հարկ է հանդարտ եւ խաղաղ պահել լիբանանեան թղթածրարը՝ նկատի ունենալով Լիբանանի մէջ տիրող որակական զարգացումները, ինչպէս նաեւ՝ ի գործ դրուող ջանքերը, որպէսզի Լիբանան բարելաւէ Սուրիոյ հետ իր յարաբերութիւնները:

Ռուիլըմզ Ապահովութեան խորհուրդի դռնփակ նիստին իր թղթածրարը ներկայացնելէ ետք, մամլոյ միացեալ ասուլիսի մը ընթացքին կատարեց յայտարարութիւններ, որոնք մէջ ան դրուատեց Լիբանանի մէջ կայացած երեսփոխանական ընտրութիւնները՝ զանոնք նկատելով կարելու իրագործում մը: Ան գնահատեց նաեւ Լիբանանի կողմէ Սուրիոյ հետ սահմանները հակակշիռի տակ առնելու քայլը: Այս ծիրին մէջ Ռուիլըմզ դրուատեց Լիբանանի արեւելեան եւ հիւսիսային սահմաններուն վրայ Լիբանանեան սահմանապահ ուժերուն տեղեկայումը: «Նկատի ունենալով, որ Լիբանան եւ Սուրիա որոշած են ու յայտարարած՝ երկկողմանի դիւանագիտական յարաբերութիւններուն հաստատումը, ապա մենք կը յուսանք, որ յաջորդ քայլը կ'ըլլայ երկու երկիրներուն միջեւ սահմանագծումը», ըսաւ ան:

Ռուիլըմզ խստիւ դատապարտեց Իսրայելի կողմէ մնայուն կերպով Լիբանանի դեմ գործուած ոտնձգութիւնները՝ Իսրայելեան օդուժի ամենօրեայ թռիչքներով:

Ան յայտնեց, որ այդ ոտնձգութիւնները կը շարունակուին՝ հակառակ օրական դրութեամբ կատարուող լիբանանեան իշխանութեանց եւ ՄԱԿ-ի բողոքներուն:

Ռուիլըմզ նշեց, որ մինչեւ օրս տակաւին յստակ ժամկէտ մը չէ ճշդուած Իսրայելեան ուժերուն Ղաժարէն հեռանալու մասին, սակայն այս ծիրին մէջ Իսրայելի հետ որոշ **թելնիք** ուսումնասիրութիւններ կատարուած են: Ան ակնարկեց վերջին ամիսներուն ընթացքին լիբանանեան ապահովական ուժերուն բացայայտուած Իսրայելեան գործակալներուն եւ լրտեսներուն ցանցին եւ նշեց, որ ինք իբրեւ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարի ներկայացուցիչ, քաջ գիտէ, թէ լիբանանեան պետութիւնը եւ լիբանանցիները մտահոգ են բացայայտուած այդ ցանցերով եւ բռնիներով, որոնք լուրջ վտանգներ կը սպառնան երկրին:

Ռուիլըմզ վերահաստատեց, որ իր կարծիքով՝ 2006-ի յուլիսեան պատերազմէն երեք տարի ետք. եւ Սաաութ Յարիրիի վարչապետ նշանակումով, յաւելեալ առիթ կայ թիւ 1701 բանաձեւը գործադրելու:

Ռուիլըմզ յայտնեց, որ ինք համոզուած է, թէ Լիբանանի եւ Սուրիոյ միջեւ սահմանագծումի իրողվորին սկսումով Մագարին Շեպաայի թղթածրարին լուծումը շատ անելի դիւրաւ կարելի պիտի ըլլայ ձեռք ձգել: Ան նշեց, որ Սուրիա եւ Իսրայել մինչեւ օրս չեն պատասխանած ՄԱԿ-ի կողմէ ներկայացուած այն առաջարկին, որուն հիման վրայ մօտաւոր կերպով ճշդուած են Մագարին Շեպաայի սահմանները:

Ռուիլըմզ դիտել տուաւ, որ ՄԱԿ այդ առաջարկը ներկայացուցած է հոկտեմբեր 2007-ին, եւ մարդեք, որ նախագահներ գօր. Միշէլ Սէլեմանի եւ Պաշար Սաատի նախագահութեամբ կազմուած սահմանագծումի յանձնախումբը աշխուժ կերպով գործէ, որպէսզի սահմաններուն վերաբերող բոլոր հարցերուն լուծումը կարելի դառնայ:

Ռուիլըմզ հաւաստեց, որ Սուրիոյ եւ Լիբանանի միջեւ երկխոսութեան վերսկսումը պիտի նկատուէ շրջանին բարելաւման, ինչպէս նաեւ՝ ՄԱԿ-ի թիւ 1701 բանաձեւին գործադրութեան: Միւս կողմէ, Ռուիլըմզ ըսաւ, թէ ինք ոչ մէկ մեկնաբանութիւն ունի Սուրիոյ եւ Իսրայելի միջեւ բանակցութիւնները վերսկսելու առումով:

ՊԱՐԱՍՏԵՑ՝ ԱՐՇՕ ՊԱՆԵԱՆ

(Օգտագործուած աղբիւրներ՝ «ԱՆՊԱՐ», «ՄԱՖԻՐ» եւ «ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ»)

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱՐԿՈՒՄԸ՝ ԻՔՐԵՒ ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՀԱՆՋԻ ԲԱՒԱՐԱՐՄԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔ

Հայրենի մեր մայրենի կ'իմանամք, թե երոպայի երոքիւրդի երոքիւրդաւաճաճ վեհաժողովը յունիս 24-ին Հայաստանի ժողովրդավարական հաստատութիւններու գործունէութեան մասին ընդունած է նոր 1677 թիւ կրող բանաձեւը, որուն նախագիծին վերաբերեալ առաջարկներ երկայացուցած են եւսիս4-ի մօտ Հայաստանի պատուիրակութեան մաս կազմող եւ իշխող համախմբուի, եւ ընդդիմութեան անդամները։

Նկատի ունենալով համայնքում օրինագիծը Հայաստանի պատուիրակութիւնը առաջարկած է բանաձեւին մէջ ընդգրկել հետեւեալ պարբերութիւնը. «Վեհաժողովը կոչ կ'ընէ Հայաստանի հանրութեան թէ խորհրդարանական, թէ արտախորհրդարանական քաղաքական ուժերուն, բաց չթողելու այդ նոր հնարաւորութիւնը եւ մասնակցելու բաց, կառուցողական ու լուրջ երկխօսութեան այն բարեփոխումներուն վերաբերեալ, որոնք կը պահանջուին վեհաժողովին կողմէ, նաեւ մերժելու պոյքութեան ու հակամարտութեան այլ գործողութիւնները, որոնք կը խոչընդոտեն Հայաստանի քաղաքական կայունութիւնը եւ ժողովրդավարական զարգացումը» (Երկիր պաշտօնաթերթ, 25.6.2009)։

Պատուիրակութեան անդամ «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան ներկայացուցիչ Ջարուիք Փոստանձեան ներկայացուցած է ուղղումներ կատարելու վերաբերեալ 4 առաջարկներ, որոնցմէ երեքը մերժուած են։ Առաջարկուող փոփոխութիւնները բնաւարկուած են եւսիս4-ի դիտարկումի յանձնախմբի նիստին ընթացքին։ Վեհաժողովը ընդունած է Հայաստանի պատուիրակութեան դաշնակցական անդամ Արմեն Ռուստամեանի առաջարկը Հ.Հ. Ընտրական օրենսգիրքը բարեփոխելու անհրաժեշտութեան մասին։

Եւսիս4-ը, իր այս բանաձեւով, ընդհանուր առմամբ կը հաստատէ, որ Հայաստանի իշխանութիւնները ցոյց ին տան երկրի քաղաքական

վեր։ Մեր երկրի իշխանութիւններն ու քաղաքական ուժերը շատ աւելի մեծ քայլեր կ'ընեն առնել այս ուղղութեամբ, ոչ թէ զոհացում տալու համար երոպային, այլ մեր ժողովուրդի բարեկեցութիւնն ու մեր պետութեան ամրապնդումը ապահովելու մեկնակետով եւ երկրի ներքին պահանջներուն անսալու լայնախոհութեամբ։

Այլապէս, արտաքին լծակներու ապաւինողները պիտի դիմեն ամեն ծայրայեղ միջոցներուն, նոյնիսկ երբեմն վնասելով մեր երկրի վարկին միջազգային կազմակերպութիւններու մէջ, ինչպէս ըրաւ «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան պատգամաւոր Ջարուիք Փոստանձեանը մօտենալով ազգայնացի եւ թուրք պատուիրակութիւններու անդամներուն եւ խնդրելով ամոնցմէ, որ ստորագրեն եւսիս4-ի բանաձեւի նախագիծին որոշակի փոփոխութիւններ կատարելու առաջարկի իր տարբերակի փաստաթուղթին տակ։ Ո՛ր հասանք, սկսանք Եւրոխորհուրդին մէջ ծայր խնդրել թուրք եւ ազերի պատգամաւորները՝....

Այդ ո՞ր ուժն է, որ պիտի պաշտպանէ մեր իրաւունքները, եթէ մենք ի վիճակի չենք գիտակցելու մեր շահերուն ու հաւատարմօրէն պայքարելու անոնց ձեռքբերման համար։

ԶԱՐՄԻԿ ՊՕՂԻԿԵԱՆ

ԿՐՕՆԻ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐՈՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՆԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հովանաւորութիւն վայելող կրօնի նոր դասագիրքերու հրատարակութեան աշխատանքը, որ երկու տարիներ առաջ սկսած էր, իւրաքանչիւր տարի լոյս կ'ընծայէ նոր հատոր մը՝ բաւարարելու համար սփիւռքահայ կրթական օճախներու պահանջը։

Յարկ հրատարակած հատորները՝ տարի-

քային բաժանումով, կ'ընդգրկեն 8, 12, 14 տարիքի մէջ եղող աշակերտներու համար պատրաստուած կրօնական գիտելիքներ Աստուածաշունչ մատենա, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ սուրբեր, տօներ եւ անկողութիւններ, աղօթքներ եւ մանկավարժական մօտեցումով պատրաստուած այլ դաստիարակչական աշխատանքներ ու խաղեր, հարուստ՝ գունագեղ պատկերներով, շքեղ տպագրութեամբ։ Նշեալ թէ իւրաքանչիւր դասագիրք ունի նաեւ իր ուսուցչի ուղեցոյցը, որուն վերջին՝ 14 տարեկանի յատուկ գիրքը լոյս տեսաւ անցնող շաբաթ։

Այս հանգրուանին, արդէն իսկ մամուլի տակ է 6 տարեկանի կրօնի դասագիրքը, իր ուսուցչի ուղեցոյցով, ինչպէս նաեւ 10 տարեկանի դասագիրքը՝ դարձեալ իր ուսուցչի ուղեցոյցով։

Արամ Ա. կաթողիկոս իր հայրական օրհնութիւնը տալով լոյս տեսնող սոյն դասագիրքերու շարքին՝ անդրադարձաւ Ազգ. կեդրոնական վարչութեան Կրօնական ժողովի անցնող շրջանի օրակարգերուն վրայ կարեւոր տեղ գրաւող սոյն ծրագրին, որ հայկական վարժարաններու եւ կիրակներօրյ դպրոցներու աշակերտութեան մօտ զգացողող մեծ բաց մը կը լրացնէ։

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԶՕՐԱՇԱՐԺԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆ

(ՅՈՒՆԻՍԻ 9-ԻՑ 10-Ը ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏՈՒՄ ՀՅՂ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՀԱՅ-ԹՈՒՐԵԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ ԵՒ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ԽՆԴՐԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԸ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՈՒՄ ՀՆՉԱԾ ՎԱՐՂԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԻՑ)

Համահայկական ներուժի նոր զօրաշարժի՝ անհրաժեշտութիւնը հրատապ խնդիր է։ Մեր փոքր տարածքը եւ փոքրաթիւ բնակչութիւնը, ինչպէս նաեւ թուրքալի մեր վարչաձեւի հակադրական հնարաւորութիւնները եւ կատարեալագործուած դիւանագիտական մեքենան, մեզ միշտ էլ ստիպել են համախմբել։

Մեր ազգային եւ միջազգային հնարաւորութիւնները, թեկուզ տարբեր չափով, խորութեամբ եւ արդիւնաւետութեամբ։ Բայց այսօր, հաշուի առնելով մեր շուրջ տեղի ունեցող փոփոխութիւնները եւ ի յայտ եկող նոր մարտահրաւերները, սա դառնում է օրուայ հրամայական։

Կարելի է առանձնացնել չորս պատճառ, որոնք զօրաշարժի խնդիրը հրատապ են դարձնում։

Առաջին միջազգային եւ տարածաշրջանային նոր զարգացումները, որ տեղի են ունեցել վերջին մէկ եւ կէս տարուայ ընթացքում եւ դեռեւս շարունակուել են։

Երկրորդ մեր լաւ չհաշուարկուած արտաքին քաղաքականութեան պատճառով առաջացած խնդիրները։

Երրորդ այդ քաղաքականութեան հետեւանքով, յատկապէս ապրիլի 22-ին Հայաստանի եւ Թուրքիայի արտաքին գործոց նախարարութիւնների կողմից արուած համատեղ յայտարարութեան պատճառով Հայաստանի իշխանութիւններին եւ սփիւռքի միջեւ խրուած սեպը։

Վերջապէս օրինաւորութեան, հասարակութեան տարբեր շերտերի միջեւ հատուածականութեան եւ աճող լարուածութեան խնդիրները, խորացող անվտանգութիւնը հասարակութեան եւ կառավարութեան միջեւ, ինչը ժողովրդավարութեան պակասի, հետեւողականօրէն անցկացուող վատ ընտրութիւնների եւ յետմարտիմէկեան իրավիճակի հետեւանք են։

Հնարաւորութիւնների զօրաշարժը ճիշդ պատկերացնելու համար անհրաժեշտ է պատասխանել երեք խումբ հարցերի։

Առաջին ի մէջ է, որ մենք փորձում ենք զօրաշարժի ենթարկել, որտեղ դ են այդ հնարաւորութիւնները, ինչպէ՞ս բացայայտել ակնյայտ տեսադաշտից դուրս գտնուող հնարաւորութիւնները, ինչպէ՞ս դրանք համախմբել ընդհանուր նպատակի համար։

Երկրորդ, ո՞րն է այդ համախմբման նպատակը, ո՞ւմ հետ պետք է աշխատել այդ ուժը մեր ընդհանուր նպատակներն իրականացնելու համար։ Որո՞նք են ուժի եւ ազդեցութեան այն կենտրոնները, որոնց հետ մենք ուզում ենք աշխատել։ Որո՞նք են այն լծակները, որ պետք է օգտագործել։

Վերջապէս, ամենակարեւորը՝ ո՞րն է այն գաղափարախօսութիւնը, որի շուրջ պետք է համախմբել մեր հնարաւորութիւնները։ Ո՞րն է այն նպատակը, որին հայ ժողովուրդը, որպէս մէկ ազգ է ժողովուրդ՝ Հայաստանում, Ղարաբաղում եւ սփիւռքում, ուզում է հասնել։

Սա է այն կարեւոր խնդիրը, որի վրայ ուզում են կենտրոնանալ՝ մեր ընդհանուր նպատակները եւ մեր խոցելի կողմերը։

Որպէսզի մենք կարողանանք ճիշտ գնահատել մեր խոցելի կողմերը եւ մարտահրաւերները, թոյլ տուէք անդրադառնալ այն խնդրին, թէ ինչ է փոխուել այս վերջին մէկ եւ կէս տարուայ ընթացքում, եւ որոնք են այն վտանգները, որ սպառնում են մեզ։

Առաջինը միջազգային մակարդակում Միացեալ Նահանգներ-Ռուսաստան յարաբերութիւնների փոփոխութիւնն է։ Կատարուել է մերժեցման եւ երկու ուժերի միջեւ նոր լարուածութեան թուլացման փորձ։ Մերժեցման այս միջավայրում այս երկու երկրները միջազգային խնդիրներին սկսելու են նայել այլ տեսանկիւններից։ Հնարաւորութիւնները, արդիւնքները եւ շահը երկու կողմերի համար էլ աւելի մեծ է լինելու, քան նախկինում։

Երկու կողմերի միջեւ բանակցային սեղանին դրանում են հաւանական անհամաձայնութեան բազմաթիւ խնդիրներ ուժանիւթային, սպառազինութիւնների վերահսկման, հիւլէական անվտանգութեան խնդիրներ, ինչպէս նաեւ հակամարտութիւնները, որոնք ներառում են նաեւ ղարաբաղեան հակամարտութիւնը, ինչն ակնյայտ դարձաւ Մեծ ութնեակի համդիպման ընթացքում Միմսքի խմբի համաձայնագրի երկրների յայտարարութեամբ։ Նման պայմաններում փոխադարձ առեւտրի հնարաւորութիւնները շատ աւելի մեծ են, եւ էլ աւելի մեծ է հաւանականութիւնը, որ առեւտրուր տեղի կ'ունենայ ի հաշիւ մեզ։ Մենք չենք կարող արհամարհել կամ պարզապէս կողքից դիտել այդ փոփոխութիւնները։ Մենք պետք է լինենք հետեւողական, զգօն եւ փորձենք կանխել այս երեւոյթների բացասական հետեւանքները Հայաստանի համար։

Երկրորդ ռուս-վրացական պատերազմն անցեալ տարի փոխեց ազգերի ինքնորոշման եւ տարածքային անբողբալանութեան սկզբունքների միջեւ միջօրս ինչ-որ չափով պահպանող հաւասարակշռութիւնը։

Արեւմուտքը ծանաչեց Քոսովոյի անկախութիւնը, չնայած Ռուսաստանի զգալի դիմադրութեամբ։ Թէեւ Ռուսաստանը սպառնում էր ի հակակշիռ Քոսովոյի անկախութեան ծանաչմանը նոյնն անել Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսեթիայի դէպքում, նա չէր կարող դա հեշտութեամբ անել։ Դա լուրջ քաղաքական խնդիրներ կ'առաջացնէր։ Բայց ռուս-վրացական պատերազմը փոխեց միջավայրը եւ դարձաւ անհրաժեշտ պատերազմի դա անելու համար։ Ռուսաստանը հակադրուեց Քոսովոյի անկախութեանը, որը համարում էր միակողմանիօրէն պարտադրուած, նոյնն անելով Աբխազիայի եւ Հարաւային Օսեթիայի դէպքում։ Այժմ, երբ այս, իրար հակադրուող, ծանաչումներն աւարտուեցին, կարծես համընդհանուր ներքին համաձայնութիւն կայ, որ ինքնորոշման ջանքերի ծանաչման այս շարքն աւարտուած է, եւ որ նոյն բանին ձգտող միւսների հանդէպ այլ վերաբերմունք է լինելու։ Այս «քոտաւորման» անհրաժեշտ է հակազդել։

Երրորդ այս ամենը տեղի է ունենում տարածաշրջանում, ինչպէս նաեւ ղարաբաղեան կարգաւորման գործընթացում, Թուրքիայի դերի բարձրացման համաթերքում։ Ռուս-վրացական պատերազմի, բայց ինքնակամու հայ-թուրքական խիստ իրապարակային դիւանագիտական ներգրաւուածութեան պատճառով, մենք կանգնած ենք լուրջ տարածաշրջանում։

ռով, մենք կանգնած ենք լուրջ խնդրի առաջ, որից հնարաւոր էր խուսափել։

Սիւս թէ ինչպիսին է ստեղծուած իրավիճակը։ Միացեալ Նահանգները, Եւրոմիութիւնը, թերեւս նաեւ Ռուսաստանը, ինչպէս եւ Թուրքիան ու Հայաստանը, որոնց վարկը մասամբ կախուած է հայ-թուրքական այս գործընթացի յաջողութիւնից, գործընթացի հանդէպ համընդհանուր ուշադրութեան պայմաններում ակնկալում էին հայ-թուրքական սահմանի բացում։ Բայց դա տեղի չունեցաւ։ Աւելին. բոլորը հասկացան այն, ինչ պիտի հասկանային հենց սկզբից, որ Թուրքիան քայլ չի անի, քանի դեռ Ազգայնացի իրեն բաւարարող լուծումներ չի ստացել Ղարաբաղի հարցում։ Այն, ինչը սկսուեց որպէս հայ-թուրքական երկկողմ գործընթաց, աւարտուեց ղարաբաղեան խնդրի լուծման վերաժումով հայ-թուրքական յարաբերութիւններում առաջընթացի նախապայմանի։ Մենք բոլորս լաւ հասկանում ենք, որ ստեղծուած իրավիճակում եւ առաջին հերթին Հայաստանի վրայ հսկայական միջազգային ծնւածան պայմաններում ղարաբաղեան կարգաւորման արագացուած գործընթացը, որը միտումն է ոչ միայն հենց ղարաբաղեան խնդիրը, այլ նաեւ հայ-թուրքական յարաբերութիւնները կարգաւորելու, կարող է յատկապէս մեզ համար վատ որոշումների եւ զարգացումների բերել։

Չորրորդ իրավիճակն աւելի է բարդանում այն հանգամանքով, որ Հայաստանն անցեալ նոյեմբերին ստորագրեց մայնտորֆեան հռչակագիրը, որի պահանջներից մէկը մեր դէմ է աշխատելու։ Այն է հակամարտութիւնը պետք է կարգաւորուի ոչ միայն միջազգային սկզբունքների, այլեւ միջազգային կազմակերպութիւնների կողմից ընդունուած որոշումների հիման վրայ։ Սա լուրջ դիւանագիտական բացթողում էր։ Այդ հռչակագրով մենք հեշտացրել ենք Ռուսաստանի եւ այլ երկրների գործը Ազգայնացիի հետ իրենց յարաբերութիւններում նրանց հնարաւորութիւն տալով անել ազգայնացիական պատմա-յայտարարութիւններ։ Հայաստանը պետք է ամեն ինչ անի այդ հռչակագրի գոյութիւնը, որա կարեւորութիւնը հնարաւորինս չէզոքացնելու եւ որպէս գործօն մուագեցնելու ուղղութեամբ։

Վերջապէս հինգերորդը ռազմական եւ քաղաքական հաւասարակշռութիւնը Ղարաբաղի եւ Ազգայնացիի միջեւ սկսում է փոխուել։ Ձիւնադարը, որը պահանջում է 15 տարի, պայմանաւորուած էր ոչ միայն կողմերի բարի կամքով եւ բանակցային գործընթացի առկայութեամբ, այլ հիմնականում այն հանգամանքով, որ կողմերի միջեւ գոյութիւն է ունեցել անջատող գօտի եւ ռազմական հաւասարակշռութիւն։ Այսօր հաւասարակշռութեան այդ բաղադրիչը հարցականի տակ է։ Անջատող գօտին հարցն արդէն Հայաստանի վրայ ճնշման առիթ է տարածքները վերադարձնելու պահանջի տեսքով։ Ազգայնացի անթաքնից հզօրացման է իր ռազմական ներուժը։ Որքան էլ մենք վստահ լինենք մեր բանակի հզօրութեան եւ մեր ուժերի վրայ, ազգայնացիական կողմը կարող է ռազմական գործողութիւններ սկսելու որոշում կայացնել՝ ելնելով իրենց ընկալումներից։

Այս բանաձեւի քաղաքական մասը, որ արտայայտուել է բանակցութիւնների միջոցով, նոյնպէս փոփոխուել է։ Այսօրուայ բանակցային փաստաթուղթն արդէն հինգերորդն է վերջին 10 տարուայ ընթացքում։ Եթէ կողմերը կորցնեն հաւատը բանակցային գործընթացի հանդէպ, եւ դա զուգորդուի ռազմական հաւասարակշռութեան փոփոխութեան ընկալմամբ, պատերազմի հնարաւորութիւնը տալիս կը մեծանայ։

Ես թուարկեցի մեզ համար խոցելի կողմ հանդիսացող ինչգ խնդիրներ, որոնք, եւ կարծում եմ, պետք է լինեն մեր զօրաշարժի ջանքերի հիմքը։

Մենք պետք է փորձենք հակազդել այն իրավիճակին, որտեղ ԼՂՀ-ն կարող է առեւտրի առաքկայ դառնալ գերտերութիւնների միջեւ։ Մենք պետք է յստակեցնենք, որ մեզ համար անընդունելի է ինքնորոշման եւ անկախութեան համար **քոտաւորման** սահմանում։ Մենք պետք է թոյլ չտանք, որ Թուրքիան շահարկի հայ-թուրքական յարաբերութիւններում ստեղծուած փակուղային իրավիճակը, ուշադրութիւնը շեղելով առանց նախապայմանների սահմանը բացելու իր ստանձնած պարտաւորութիւններից եւ մերժը դնելով հայկական կողմի վրայ Ղարաբաղի հարցում զիջումներ չանելու համար։ Մենք պետք է յստակօրէն պնդենք, որ Ղարաբաղի հարցը պետք է լուծել միջազգային սկզբունքների եւ ոչ թէ միջազգային կազմակերպութիւնների կողմից ընդունուած, պարտադիր ուժ չունեցող որոշումների հիման վրայ։

Վերջապէս, ապ այսօր լինելով ղարաբաղեան մարտում յարող կողմը, մենք պետք է յստակ շեշտենք, որ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը չունի ռազմական լուծում, եւ կոչ անենք գնալ հարցի լուծման խաղող ծնապարհով հիմնելով պատմական ու իրաւական իրողութիւնների վրայ։

Այս նպատակները պետք է լինեն մեր զօրաշարժի ջանքերի հիմքում։ Չանքեր, որոնց գաղափարական առաջնորդողը պետք է լինեն Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ապահովութիւնը, անվտանգութիւնը եւ արժանավայել ապագան։

Վերջին երկու տասնամեակի պատմութիւնը բերել է մեզ մի հանգրուանի, երբ մենք պետք է պահանջենք, որ աշխարհը ծանաչի Ղարաբաղի ժողովրդի այս անբախտելի իրաւունքը։ Ղարաբաղի ժողովուրդը քուտարկել է այդ իրաւունքի համար, պայքարել է դրա համար եւ հաստատութեանկան շրջանակներ է ստեղծել այդ իրաւունքը վերահաստատելու համար։ Խնդրի կայուն կարգաւորումը պետք է հիմնուած լինի անցած 20 տարուայ իրողութիւնների վրայ, իրատեսօրէն միտուի ապագային, խաղաղութեան ապագային։

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազգակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պետք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուագն օր մը առաջ, ՄԻՆԶԵԻ ԵՐԵՎԱՆԻՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՐԻՉԸ

ԱՐԵՄՈՒՏԶԻՆ ՅԱՄԱՐ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԸ ՄՂՁԱԿԱՆՋ ՄԸՆ ԵՆ։ ԱՆՈՆՑ ԾՆՈՒՂԸ
ԱՐԵՄՈՒՏԶՑԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԵ ՅԱԾԱՆ ԿԸ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԻ ՄԱԿԵՐԵՍԱՅԻՆ ՄՕՏԵՑՈՒՄՈՎ ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԳԵՐԱԿՇՈՂ ԿՏԱՆԳ՝ ԱՐԵՄՈՒՏԶԻ։ ԱԼԸՄԹԸՐ ԶՐՈՒՋ «ՆԻՒ ՓԸՐՍՓԵԶԹԻՎՉ ԶՈՐԹԸՐԼԻ» ԹԵՐԹԻՆ ՄԵՋ ՓԱՅԼՈՒՆ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄՈՎ ԽՈՐՀՈՐԴ ԿՈՒ ՏԱՋ ԲԱՑ ՄԻՏԶՈՎ ԵՒ ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԱՇԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ԼՍԵԼ, ԹԵ ԻՆՉ Կ՛ԸՍԵ
ԶԱՂԱԶԱԿԱՆ ԻՍԼԱՄՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՅԱՍԿՆԱԼՈՒ ԵՒ ՃԱՆՉՆԱԼՈՒ ՅԱՄԱՐ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԵՏԵՎԱԲԱՐ՝ ՏԱՐԲԵՐ ՀԱՅԵՑԱԿԵՏՈՎ ԴԻՏԵԼՈՒ ԻՐԱՆԸ, ՀԸՉՊԱԼԼԱՆ ԵՒ ՀԱՄԱՍԸ։

յեղափոխութան եւ 1920-ական տարիներուն արդէն աղետի մատնած էին իսլամութիւնը, որ կարծեք իր մատներէն կախուած էր։

Մինչեւ իսլամութեան կրած աղետը՝ 1920-ական տարիներուն, շուրջ մէկ դար շարունակ «Մեծ կերպարանփոփոխումը» աստիճանաբար ներմուծուած էր իսլամական աշխարհի։ Արեւմուտքը լծուած էր ստեղծելու ծագումնային միասնութեան վրայ հիմնուած ազգ-պետութիւններ՝ Օսմանեան կայսրութեան նախկին արեւմտեան գաւառներուն մէջ։ Հօգոր ազգ-պետութիւն մը կը նկատուէր միակ կառոյցը, որ վճռական դեր պիտի ունենար եւ ընկերայիկ պահանջուած փոփոխութիւններու ճամբով շուկաներու ազատականացում պիտի պարտադրէր իսլամ հաւաքականութիւններուն։

Ինչպէս աւելի առաջ Եւրոպայի մէջ, «փոփոխութեանը» ազդեցութիւնը ճշմարիտ ցնցումներ կը յառաջացնէր։ Շուրջ 5 միլիոն իսլամներ իրենց տուններէն դուրս քշուեցան 1821-1922-ի միջեւ, մինչ Արեւմուտքը ազգ-պետութիւններ կը ստեղծէր նախկին օսմանեան գաւառներուն մէջ։

Եւրոպայի աշխարհիկ եւ ազատ շուկայի հիմամբ արդիականացումի գործընթացը Թուրքիոյ մէջ կիրարկելու վճռակամութիւնը ունեցաւ իր սիւսուր գինը. մէկ միլիոն հայեր մահացան, 250 հազար ասորիներ բնաջնջւեցան, մէկ միլիոն ուղղափառ յոյներ արտաքսուեցան։ Զրտական ինքնութիւնը ճզմուեցաւ եւ ի վերջոյ իսլամութիւնը նկատւեցաւ սատանայական եւ խեղճուեցաւ Էմմալ Աթաթուրքի կողմէ։ Իսլամական կառոյցներ փակուեցան եւ 1400 տարուան խալիֆայութիւնը ջնջուեցաւ։

Առեղծուածային հակասութիւն մըն է, որ քեմալականները եւ Թուրքիոյ կերպարանափոխութիւնը, որուն վրայ այնքան կը հիսնան արեւմուտքցիները, առանց կանխամտածւած ծրագրումի, այլ պարզապէս դարեւ շարունակ իսլամական աշխարհիկ կայունութիւնը պահպանած խալիֆայութեան գերագոյն կառոյցին կապերը կտրատելով՝ ստեղծեցին այնպիսի պայմաններ, ուր իսլամութիւնը ժողովրդային մակարդակի վրայ կը կերպարանափոխուէր եւ եղափոխուելով՝ կը վերածուէր յեղափոխական շարժումի մը՝ ժողովրդային ստորին խաւերէն, ներառեալ՝ շիի փոքրամասնութեան լուսանցքներէն։

Յստակ ուղի մը կայ, որ սկիզբ կ'առնէ Թուրքիոյ աշխարհայնացումէն եւ կը հասնի մինչեւ Իրանեան յեղափոխութիւն՝ աւելի քան կէս դար ետք։

Իր ուղղութիւնը կորսնցուցած եւ բարոյալքուած իսլամական հաւաքականութիւնը 20-րդ դարու սկիզբը շրջափակուած էր Թուրքիոյ, Իրանի եւ այլ երկիրներու մէջ պարտադրուած աշխարհայնութեամբ։ Մինչ մաքըսականութիւնը կը ներգրաւէր երիտասարդ իսլամները, իսլամութիւնը կը բռնէր յայտնաբերումի ճամբան։ Անիկա իր հարցերուն լուծում մը կը փնտռէր՝ Նոր «ինքնութիւն» մը ձեւաւորելով։

Իսլամականները Զուրանիւ վերադարձան՝ իրենց բարդ կացութեան յստակ ըմբռնումին համար։ Զուրանը քաղաքականութեան կամ պետականութեան նախագիծ մը չէ։ Ինչպէս յաճախ կը կրկնուի անոր մէջ, անիկա նորութիւն մը չէ, այլ՝ «լիշեցում» մը հին ճշմարտութիւններու, որոնք արդէն ծանօթ են բոլորիս։ Անոնցմ մէկը կ'ըսէ, թէ մարդկային ընկերութիւնը պէտք է ցուցաբերէ գուրօ, արդարութիւն եւ հաւասարութիւն, որպէսզի մարդիկ կարենան յաջող կերպով գոյակցիլ։

Այս ներհայեցողութիւնը արմատն է քաղաքական իսլամութեան։ Անիկա սկզբունք մըն է, որ կը ներկայացնէ ամբողջական շրջումը «Մեծ կերպարանափոխութիւն»։ Փոխան շուկայի գերակայութեան, որուն ենթակայ կը դառնան ընկերային եւ հաւաքական այլ նկատառումներ, իսլամութեան մէջ գուրօի, հաւասարութեան եւ արդարութեան վրայ հիմնուած ընկերութեան մը կազմութիւնը կը դառնայ գլխաւոր մղիչ նպատակը, որուն ենթակայ կը դառնան այլ նկատառումներ, ներառեալ՝ շուկաները։

Ասիկա յեղափոխական է նաեւ այլ դիտանկիւնէ. փոխանակ անհատը նկատի ունենալու իբրեւ կազմակերպական այն սկզբունքը, որուն շուրջ կը ձեւաւորուիլ քաղաքականութիւնը, տնտեսութիւնը եւ ընկերութիւնը. այստեղ եւս կը շրջուի արեւմտեան օրինակը։ Նման սկզբունքներու հիմամբ, իսլամութեան մէջ անհատական բարօրութեան փոխարէն, հանրութեան հաւասարան բարօրութիւնը կը դառնայ չափանիշը քաղաքական իրագործումի։

Կարճ խօսքով՝ իսլամականները կը վերաբանան հին բանավէճ մը, որ արմատն է արեւմտեան եւ իսլամական փիլիսոփայութեան։ Պղատոնի սկզած այս բանավէճը հարցեան։ Պղատոնի տակ կ'առնէ քաղաքականութեան ցականի տակ կ'առնէ քաղաքականութիւնը. նպատակը։ Կարգ մը արեւմուտքցիներու մտահոգութիւն կը պատճառէ այն իրողու-

Արեւմուտքի մէջ քաղաքական իսլամութեան մեկնաբաններ ընդհանրապէս Նոյն սխալը կը գործեն, անոնք բնագոյաբար կ'ենթադրեն, թէ Արեւմուտքի հետ բախումը գլխաւորաբար կ'առնչուի արտաքին յատուկ քաղաքականութիւններու հետ. մասնաւորաբար Միացեալ Նահանգներու քաղաքականութեան՝ Իսրայէլի, արաբական աշխարհի եւ Իրանի նկատմամբ, իսկ եթէ այս քաղաքակաւութիւնները փոխուին, ամէն ինչ լաւ պիտի ըլլայ։

Իրօք, իրանցի կրօնաւորներու, Հըզպալլայի եւ Համասի ղեկավարներու հետ տարիներու ընթացքին զարգացուցած կապերը մտածել կու տան, թէ Արեւմուտքի հետ բախումը շատ աւելի խորն է. անոր արմատները կը գտնուին մարդկային բնոյթին եւ ընկերութեան բարօրութեան հիմնովին տարբեր ըմբռնումներուն մէջ։

Այս իրականութիւնը ընկաւելու անկարողութեամբ, Արեւմուտքը սխալ ձեւով կը վերլուծէ այն, ինչ որ այս օրերուն տեղի կ'ունենայ իսլամական աշխարհին մէջ։ Հարցին արմատը այն է, թէ Արեւմուտքը կ'առնչուի անհատապաշտութեան, գործնապաշտ բանականութեան եւ նիւթապաշտութեան հետ, մինչդէռ իսլամական դիմադրական շարժումները կը վերաբերին կեանքի նկատմամբ հաւաքական եւ ոգեղէն մօտեցումի։

Իրանեան յեղափոխութենէն ի վեր անցած է 30 տարի եւ 50 տարի՝ իսլամական դիմադրութեան առաջին շարժումէն, երբ իսլամ եղբայրները ծնունդ առին Եգիպտոսի մէջ։ Այսուհանդերձ, Արեւմուտքի մէջ շատեր կը մնան շուարած եւ հարց կու տան, թէ ինչո՞ւ ստեղծուած է իսլամական դիմադրութիւն մը, ի՞նչ բանի դէմ կ'ըմբոստանան իսլամները։

Աւելի ցնցիչը այն է, թէ Նոյնիսկ այսօր յայտնապէս մեզի համար յստակ չէ Իրանեան յեղափոխութիւնը. արդեօք անիկա պարզապէս ժողովրդային հարուած մը չէ՞ր իշխանութեան դէմ եւ՝ շահին բռնափրկութեան, զոր օգտագործեցին այաթոլլաները, ինչպէս կը շեշտեն շատեր Արեւմուտքի մէջ։

Նման բացատրութիւններ կուրցնելու աստիճան վտանգաւոր են եւ չեն կրնար լոյս սփռել այն իրադարձութիւններուն վրայ, որոնք մինչեւ այսօր զօրաշարժի կ'ենթարկեն հարիւր միլիոնաւոր իսլամներ եւ կորով կը ներշնչեն անոնց։ «Ռեզիստընս. տի Եսընս աֆ տի իզլամիստ ռեւոլուշըն» գիրքիս մէջ կը վիճիմ. թէ իսլամական յեղափոխութիւնը հիմնականին մէջ «մերժում» մըն է. անիկա կը մերժէ ընդունիլ մեր էութեան կամ շրջապատի աշխարհին այն ըմբռնողութիւնը, որ կու գայ արեւմտեան ժամանակակից աշխարհիկ գիտակցութենէն։

Կարճ խօսքով՝ իսլամականութիւնը անընդամաքանական չէ, երկնային քմահաճոյքի մը դրսեւորումը չէ, անիկա մատչելի է՝ պատճառաբանուած բացատրութեամբ եւ կը ձգտի Արեւմուտքի բարբերէն տարբեր այլընտրանքներ գարգացնել։

Արեւմտեան արդիականութիւնը գլխաւորաբար հիմնուած է երկու սիւներու վրայ.

Պատմաբաններ առաջին սիւնը նկարագրած են իբրեւ «Մեծ կերպարանափոխումը»։ Անիկա սկիզբ առաւ 18-րդ դարուն՝ Եւրոպայի մէջ եւ հիմնուած էր բարոյական փիլիսոփայութեան մը վրայ, որուն համաձայն, մարդկային բարօրութիւնը կապուած էր շուկաներու արդիւնաւետ գործունեութեան հետ։ Անձնական ցանկութիւններ եւ կարիքներ հետապնդող մարդիկ իրարու պիտի հանդիպէին շուկայի համակարգի մը մէջ՝ իր առաւելագոյնին հասցնելու համար ոչ միայն անձնական բարօրութիւնը, այլ նաեւ՝ հաւաքականը։

Ասոր սերտօրէն կ'առնչուէր այլ գաղափար մը, զոր որդեգրած էին Անգլիոյ մաքրակրօնները, եւ որուն արմատները կը գտնուէին անկլօ-սաքսոն պատմութեան խորքերը. անիկա քաղաքականութեան մէջ կը տեսներ նախախնամութեան «անտեսանելի ձեռքը»՝ «իտեալ» արդիւնքի հասնելու համար։

Ասիկա երկրորդ սիւնն էր։ Հայեցակէտ մը, որուն համաձայն, անկլօ-սաքսոն ցեղախումբերու միջեւ քաղաքական մրցակցութեան թուիւթիւը կառուի ժամանակներու ընկերութեան մէջ ծնունդ տուած էր ընդոժին ներդաշնակութեան եւ քաղաքական կարգի մը։

Անգլիացի մաքրակրօնները կը հաւատային, թէ այս քաղաքական «շուկայէն» ինքնաբերաբար ծնունդ առած էին անձնական ազատութեան եւ արդարութեան մարմնացումը ներկայացնող անկլօ-սաքսոն կառոյցները։

Քաղաքականութեան եւ տնտեսութեան վերաբերող նման կարեւոր գիտակաները Ամերիկա փոխարդուումէն Դևիտաւոր հայրերուն կողմէ՝ ի վերջոյ Միացեալ Նահանգներու պետութեան նախատիպարը դառնալու համար։ Ազգ-պետութեան, ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւունքներու գաղափարները բոլորն ալ կը հոսէին բողոքական քրիստոնէութեան այս հոսանքէն։

Անշուշտ «Մեծ կերպարանափոփոխումը» չիրականացաւ բնական կամ ինքնեկ կերպով։ Շուկայի տնտեսութեան ստեղծումը կը պահանջէր պետական գանգուաճիլին միջամբութիւն՝ ընկերային, հաւաքական եւ քաղաքական կարեւոր այլ նպատակներ ծառայեցնելու համար այս գերակշռող մեկնակէտին. Անիկա ծնունդ տուաւ լարդուծութիւններու, որոնք 19-րդ դարու Եւրոպան առաջնորդեցին

թիւնը, որ կարծիքներու եզրայնագումէ 200 տարի ետք դարձեալ հարցականի տակ կ'առնուի արեւմտեան օրինակը։ Պահպանողական ամերիկացի մը վերջերս կը վիճէր, թէ Արեւմուտքը Տեքսարթի փիլիսոփայութեամբ յայտնաբերած էր «առարկայական ճշմարտութիւնը»՝ գիտութեան եւ արհեստագիտութեան ճամբով։ Անիկա հարստացուցած էր «մեզ» եւ՝ հօգրացուցած, իսկ իսլամները չէին կրնար հանդուրժել այս։ Անոնք գիտէին, թէ ի վերջոյ պիտի պարտաւորուէին համաձայն գտնուիլ արեւմտեան «ճշմարտութեան»։

Սակայն իսլամական յեղափոխութիւնը քաղաքականութենէ աւելին է։ Անիկա ճիգ մըն է ձեւաւորելու Նոր գիտակցութիւն մը, կ'առնէ մարդկային էութեան արմատապէս տարբեր հասկացողութիւն մը, եւ որուն միջոցով իսլամները կը ձգտին խոյս տալ Տեքսարթի մտածողութեան միահեծան իշխանութենէն եւ կարծրութենէն։

Իսլամական յեղափոխութիւնը յայտնաբերումի ուղեւորութիւն մըն է՝ Նոր «ինքնութիւն» մը գտնելու համար եւ տակաւին շատ հեռու է իր աւարտին հասանելէ։ Անոր անսպասուելիութիւնները բազմաթիւ են, սակայն անոր իմացական ըմբռնումները իսլամներուն (եւ արեւմուտքցիներուն) կ'ընծռեն կարելիութիւն՝ քայլ մը անդին երթալու արեւմտեան նիւթապաշտութենէն։ Այս է, որ խանդավառութիւն կը ստեղծէ եւ կորով։ Ինչպէս Հըզպալլայի ղեկավար մը պատասխանեց, երբ հարց տուի, թէ իրանեան յեղափոխութիւնը ի՞նչ նշանակութիւն ունէր իրեն համար, ան առանց տարակուսելու պատասխանեց. իսլամները անգամ մը են ազատ էին մտածելու իսլամական ձեւով։

Հետեւաբար կարելի չէ ըմբռնել Իրանեան յեղափոխութիւնը կամ իսլամական աւելի լայնածաւալ դիմադրութիւնը՝ առանց գայն հասկնալու իբրեւ փիլիսոփայական եւ միաժամանակ բնագանցական իրադարձութիւն։

մը։ Այս վերջինին ջնջումն է, որ կը բացատրէ իրերայաջորդ դիւր ըմբռնումները Իրանի, հոն տեղի ունեցած յեղափոխութեան եւ շրջանին մէջ արձանագրուած իրադարձութիւններուն։

Անշուշտ իսլամականութիւնը ունի նաեւ

ՀԱՄԱՏՔՆԵՐԸ ԿԸ ՄՐՅԻՆ ԹՐԶԱԿԱՆ ԽԱՂԻ ՄԸ ՄԵՋ
ԹՐԶԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՌԻ ԽԱՂ-ՅԱՅՏԱԳԻՐ ՄԸ ՄԱՐՏԱՅՐԱԽԵՐ Կ՛ՈՒՂՂԵ ԱՆՀԱՄԱՏՆԵՐՈ՛Վ ԿԵՐԱՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ԻՐԵՆՑ ՀԱՅԵՑԱԿԵՏԵՐԸ ԵՒ ՇԱՅԵԼՈՒ «ՅԱՐԴ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՊԱՐԳԵՒԸ»։ ԹԵՒ ՀԱԿԱՉԴԵՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԽԱՌՆ ԵՆ, ՍԱԿԱՅՆ ՀԱՄԱՏԸ ՆՈՅՆԻՍԿ ԺԱՄԱՆՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅ
ԴԱՐՁՆԵԼՈՎ՝ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԹՈՒՐԵԱՎ ԿԸ ԴՐՏԵՐՈՒԸ
ԻՐ ՄԵՐՏ ԿԱՊԸ ԿՐՕՆԻ ՀԵՏ։ «ՊԻ. ՊԻ. ՍԻ.» ԿԸ ԳՐԸ.

Թրքական պատկերասփիւռի կայանի խաղ - յայտագիր մը յոյն ուղղափառ կրօնաւոր մը պիտի դնէ ընդդէմ մովսիսական, իսլամ եւ պուտտայական կրօնաւորներու, որպէսզի անոնք մրցին իրարու դէմ՝ անհատները դէպի իրենց դաւանած կրօնը ներգրաւելու համար։

«Մեղաւորներ կը մրցին» խաղ-յայտագիրը Սեպտեմբերէն սկսեալ պիտի սկսի պատկերասփռուիլ թրքական «Քանալ Թ.» կայանէն։ Չորս կրօններու առաջնորդները պիտի փորձեն համոզել անհաւատները, որպէսզի հաւատան իրենց դաւանանքին ճշմարտութեան եւ արժեքներուն։

Յայտագիրին արտագրիչները կ'ըսեն, թէ շատ հաւանական է, որ անհաւատներէն ոչ մէկը դաւանափոխ դառնայ, ինչպէս կը տեղեկագրէ թրքական «Հիւրրիյէթ» օրաթերթը։

Սակայն անոնք, որոնք իրապէս դաւանափոխ պիտի դառնան, պիտի ուղարկուիլ ուխտագնացութեան։ Նոր իսլամները՝ Մքքքէ, պուտտականները՝ Թիպթէ, մովսիսականներն ու քրիստոնեաները՝ Երուսղէմ։ Պատկերասփիւռի նկարահանողներ պիտի հետեւին անոնց։

«Անոնք այս ճամբորդութիւնը պէտք չէ նկատեն փախուստ մը, այլ՝ կրօնական փորձառութիւն մը», կ'ըսէ «Քանալ Թ.»ի տնօրէնը։

Միայն իրապէս անհաւատները կրնան դիմել մասնակցութեան։ Ութ ասուածաբաններէ բաղկացած յանձնախումբ մը պիտի քննէ մրցակիցները՝ վստաի ըլլալու համար, թէ անոնք իրապէս անհաւատ են, ապա պիտի որոշէ, թէ անոնք կրնան մասնակցիլ կամ ոչ։ Յարդ միայն 200 հոգի դիմւմ կատարած է մասնակցութեան։ Առաջին 10 մրցակիցները պիտի ընտրուին յառաջիկայ ամիս։

Յայտագիրը խառն ընդունելութիւն գտած է Թուրքիոյ մեծամասնական իսլամական հոգեւորականներէն։

Ոմանք զ ըսեն, թէ «Իսլամը չի նպաստ միջկրօնական յարաբերութիւններու։ Սակայն Թուրքիոյ կրօնական հարցերու գերա-

այլ կողմ մը. իսլամութիւնը քրիստոնէութեան պէս սկիզբէն ենթակայ դարձած է նեղ, տառացի եւ անհանդուրժող մեկնաբանութեան հակադրուած մտաւորական այն աւանդութեան, որ հիմնուած է փիլիսոփայութեան տրամաբանութեան եւ գիտելիքներ ձեւափոխելու վրայ։ Սակայն արեւմուտքցի մեկնաբաններուն մեծ մասը, որ իսլամները կը նկատէ իսրայէլեան գրաւումին ընդդիմացողներ, չի տեսներ, թէ Հըզպալլայի եւ Համասի նման շարժումներ մաս կը կազմեն իսլամութեան այս երկրորդ՝ մտաւորական աւանդութեան։

Ի տարբերութիւն՝ վերջին 50 տարիներուն Արեւմուտքը դիմած է իսլամութեան տառացի մեկնաբաններուն՝ սալաֆիներուն, Միջին Արեւելքի մէջ «իր շահերուն դէմ վտանգները» շրջանցելու համար, կրկնելով Պաղ պատերազմի ժամանակներու այն մտածողութիւնը, որ մարտավարական հաւատարմութիւններ կընելով՝ կը փորձէր հակակշիռ բանեցնել թշնամի ուժի մը կամ գաղափարաբանութեան մը ընդարձակումին վրայ, կամ՝ խաղաղ բանակցութիւն պարտադրել անոր։

Սալաֆականութեան սեւտական ուղղութիւնը օգտագործուած է Արեւմուտքի կողմէ՝ ընդդէմ նասըրականութեան, մաքըսականութեան, հորիդրային Միութեան, Իրանի, Հըզպալլայի։ Սակայն կրօնը տառացի մեկնաբանող մաքըսկրօններուն արեւելումը օգտագործելով՝ Արեւմուտքը սխալ հասկցած է այն հողովոյթը, որուն համաձայն, կարգ մը սալաֆական շարժումներ այլախոհներու եւ հերձուածողներու ճամբով դարձած են ուսուցողական, ատեմական եւ յաճախ բիրտ շարժումներ, որոնք իրապէս սպառնալիք են արեւմուտքցիներուն, ինչպէս նաեւ՝ այլ իսլամներու։

Հեզնականօրէն՝ Լուսաւորութեան ժամանակաշրջանի ժառանգորդ Արեւմուտքը կը գտնուի վիկին հակառակ կողմը. անիկա կը զօրակցի ուսուցողութեան եւ ոչ՝ կրօնական եղափոխութեան սատարող մտաւորական բաց միտքին։ Թերեւս զարմանալի չէ, որ տառացի մեկնաբանող եւ ուսուցողական Արեւմուտքը ի՞նչ նպատած է իսլամութեան մէջ տառացի մեկնաբանողներու յայտնութեան։ Սակայն Արեւմուտքը այս սխալ ըմբռնողութեան կառչելով է, որ կը զօրակցի իւրւ եւ «արդիապաշտ» իսլամութեան, ընդդէմ՝ «ծայրայեղութեան», ինչ որ երկսայրի հարուածով մը Միջին Արեւելքը վերածած է Նուազ կայուն եւ աւելի վտանգաւոր ու բիրտ վայրի մը։

ԻՍՐԱՅԷԼ
ԿԸ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐԷ...

Շարունակուած 5րդ էջէն

մէջ գործող խորայլեան գաղտնի սպասարկութիւնը լրջօրէն ու մանրամասնութեամբ կը հետեւի Յճ-պալլալի քայլերուն եւ շարժումներուն:

ՅՈՒՆԻՍԵԱՆ ՅԱՐԱՎԱԿՈՒՄԵՆ ԵՏԶ
ՅԸՉՊԱԼԼԱ ԿԸ ՆԿԱՏՈՒ ԾՐՁԱՆԱՅԻՆ ԳԵՐՈՒԺ
Նախքան յուլիսեան պատերազմը՝ Յճպալլա իր համակիրներուն եւ Դիմադրութեան զօրակիցներուն համար յարգելի, պայքարող եւ թշնամի ետ մղող լիբանանեան հողին վրայ անոր ներկայութիւնը արգիւղ ուժ մըն էր: Յճպալլա կը դաստիարակէր արաբները, թէ բռնագրաւողը եւ արաբական հողին վրայ ապօրինի կերպով գերիշխողը իր «կեցութեան» գինը շատ սուղ պիտի վճարէ, թերեւս նաեւ անոր գինը ըլլայ այնքան սուղ, որ ան չկարենայ վճարել...
2000-իս հարաւային Լիբանանի գրեթէ բոլոր շրջաններուն ազատագրումէն ետք Յճպալլա շարունակեց հզօրանալ եւ ինքզինք կառուցել ու ամրացնել, որովհետեւ գիտեր եւ կը գգար, որ Իսրայէլի հետ պատերազմ տակաւին չէ աւարտած:

Եւ ահա 12 յուլիս 2006-ին Իսրայէլ Լիբանանի դէմ շղթայագրեծց իր պատերազմը, որ պսակուեցաւ Դիմադրութեան յաղթանակով:
Ներկայիս Յճպալլա քաղաքական կեանքին մէջ ներկայացուցած իր ուժին կողքին, կը ներկայացնէ նաեւ ամբողջական բանակ մը, որուն փորձառութիւնը բաւական մեծցած է ու ընդլայնած՝ ապահովական, զինուորական, գումակային, հրթիռային եւ այլ մարգերու մէջ: Յճպալլա ներկայիս կը ներկայացնէ շատ աւելին, քան պարզապէս՝ տեղական դիմադրութիւն մը:

Յուլիսեան պատերազմէն ետք Յճպալլա շրջեց հաստատուած իրականութիւնը, թէ Իսրայէլացի զինուորը անյաղթ է, իսկ արաբը՝ պարտեալ: Այս հոգեբանութիւնն ու ճշմարտութիւնը այլեւս շրջուած են եւ մեր կեանքին մէջ տեղ չունին, որովհետեւ թշնամի Իսրայէլի քաղաքական, տնտեսական եւ ապահովական ղեկավարութիւնները կը վարուին այնպէս մը, որ իրենք դէմ յանդիման կը գտնուին շրջանային գերուժի մը, որուն դէմ որեւէ պատերազմ պէտք է լաւ ձեւով ուսումնասիրուի եւ գործադրուի:

Ոչ ոք կը միտի կամ կը փափաքի վախցնել ժողովուրդը, սակայն Իսրայէլեան ապահովական եւ զինուորական **մեքանիզմին** մօտեւ հետեւելով՝ կարելի է եզրակացնել, թէ Իսրայէլ օրական դրութեամբ եւ շատ լուրջ կերպով կը մտածէ ապահովել այն պայմանները, որոնք կ'արտօնեն յառաջիկային անոր կողմէ որդեգրուելիք հզօր պաշտպանութիւնը:

Թէեւ Իսրայէլ միլիառաւոր տոլարներ մսխած է վերաշխուժացնելու եւ վերակառուցելու իր զինուորական ուժն ու կարողութիւնները, ինչպէս նաեւ արտակարգ պատրաստութեամբ կը սպասէ յարմար առիթին, սակայն ան մինչեւ օրս տակաւին ոչ մէկ երաշխիք ունի, թէ իր մղելիք սոր պատերազմը պիտի կարենայ ապահովել սպասուած արդիւնքները:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻԻ 7231

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

- ԸՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ**
1. Սպիտակահիշ ոտքերով (ձի):
  2. Ուրացում - Ծանրութեան միաւոր:
  3. Բեռնակիր անասուն - Սեմական դից:
  4. Խրուանդիչ:
  5. Դաշտավայր - Իգական օտար անուն:
  6. Մկրտիչ Արմէնի երկերէն - Հայ տղայ:
  7. Պատմական երկիր՝ Սեւ ծովու ափին - Յոգնակերտ մասնիկ:
  8. Հարսին հայրը՝ փեսային նկատմամբ - Բեմական ներկայացում մը:
  9. Ճերմակ շինանիւթ - Դարման:
  10. Հեռացոյց գործիք:
  11. Սալարկի հարթիչ - Ոչխարներու խումբ:

- ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՅ**
1. Չտուած կարագ - Պտղատեսակ:
  2. Տեղական մակբայ - Տարածքի միաւոր - Լիբանանի լեռներէն:
  3. Դահլիճ - Այգանիւր, պարսաւել:
  4. Թուանշաններուն նախավերջինը - Այբուբենէն:
  5. Բադրոն - Վայելոյչ, դիպան:
  6. Կրկնուած բաղաձայններ - 1982-ի լաւագոյն ֆիլմը - Տառի մը անունը:
  7. Չքանուած մեղր - Լոռ:
  8. Անպօր - Այնուական ձիաւոր:
  9. Բուն, հարապատ - Ճար:
  10. Կոտրած անդամը կապել - Արական օտար անուն:
  11. Վարիչ, տեսուչ:

Պատրաստեց՝ **Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ**

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)
Ըսէք ինչ որ ունիք կուտակուած ձեր սրտին մէջ, եթէ ատիկա նոյնիսկ վատ տրամադրութիւն մը ստեղծէ ձեր շուրջը: Անկեղծ եղէք եւ արդար:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Չբաղեցէք ձեր սիրած գործով: Եթէ արուեստի հակում մը ունիք, կեդրոնացէք ստեղծագործական աշխատանքի վրայ: Ձեր ազատ ժամերը օգտագործեցէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)
Եթէ աշխատանքի մարզին մէջ ձեր թափած քանքերը չուտով չեն վարձատրուիր, պէտք է համբերէք քիչ մը. չուտով կրնաք ստանալ ձեր իրաւունքը:

ԽՆՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Աւելի համարձակ եղէք, մի վարանքը պատասխանելու ժպիտով, փոխանակ երկչոտ մնալու: Միայն կեցուածք մի ունենաք ընկերութեան մէջ:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Ուշադիր եղէք ձեր առողջութեան: Թէեւ ունիք ֆիզիքական որոշ դիմադրականութիւն, այսուհանդերձ ձեր կենսածէւը քիչ մը կը խանգարէ ձեզ:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Երբեմն կասկածներ կ'ունենաք ձեր կարգ մը բարեկամներու պարկեշտութեան վրայ: Ձանացէք մնալ վերապահ, մինչեւ որ վստահութիւն ունենաք անոնց նկատմամբ:

ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Յազար տեսակ ծրագիր մի մշակէք նոյն ատեն: Ձեր ծրագրածը կատարեցէք մէկիկ-մէկիկ, ապա անցէք յաջորդին: Լըրութեամբ աշխատեցէք:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Ճամբորդութիւն մը անակնկալ ձեւով չէք կրնար պատրաստել, այլ պէտք է դիմէք այդ հարցերուն ծանօթ անձի մը, որպէսզի ձեզ առաջնորդէ ճիշդ ուղղութեամբ:

ԱՂԵՂՆԱԻՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Ապագան անորոշ կրնայ ըլլալ, չէք կրնար որոշել գալիքը, բայց կրնաք հաւասարակշռել ձեր գործունեութեամբ եւ կշիռը պահել:

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Լաւ է որ համերաշխ մնաք դուք ձեզի հետ. հանդուրժողութիւն ցուցաբերէք. ապա թէ ոչ ջղային պահել կ'ունենաք: Օրը դիմաւորեցէք իմաստութեամբ:

ԾՈՎԱՆՈՅԸ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Աշխատանքի պահուն քանացէք ըլլալ զուսպ լեզուով եւ վերաբերումով: Ձեր խոհեմութեամբ պիտի կարենաք տպաւորել ձեր շուրջիները:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Ամառնային այս արձակուրդի օրերուն կրնաք հանդիպիլ անձի մը եւ սիրել գայն. Բայց ուշադիր ձեղէք. որ ձեր սէրը միակողմանի բնոյթ չունենայ, կը տալիս իմաստութեամբ շարժեցէք:

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

4			9		7		8
	2	1	6		8		3
5							1
	1					7	
6							2
	5					4	
	3						9
9			8		5	1	6
8	6		2				4

Ըորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շաբերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւր 9 բառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր բառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շաբը, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 բառակուսիներ իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ոչ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շաբին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ձգարիտ բառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ՆԱԴԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻԻ 7230											ՍՈՒՏՈՔՈՒ										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	U	Ա	Ն	Զ	Ա	Ր	Զ	Ա	Կ	Ա	3	7	9	4	5	6	8	2	1		
2	Կ	Ր	Ի	Ա	Յ				Ո	Ա	2	8	5	1	7	3	4	9	6		
3	Ե	Տ	Ք		Լ	Ո	Ի	Ժ	Ճ	Լ	6	4	1	9	2	8	5	7	3		
4	Պ	Ա	Ն	Ա	Յ	Ի	Ս		Լ	Ա	1	9	3	5	8	4	2	6	7		
5	Տ	Ա	Ր	Օ	Ն		Կ		Թ	Ա	4	2	8	7	6	9	1	3	5		
6	Ի	Մ	Ա		Դ	Ի		Զ	Ա	Ճ	5	6	7	2	3	1	9	8	4		
7	Կ	Ա	Կ	Պ	Ա	Մ	Ո	Ր	Թ	Ո	7	5	6	8	1	2	3	4	9		
8	Յ	Ո		Կ	Ո	Ր		Օ	Ր		9	1	2	3	4	7	6	5	8		
9	Դ	Ի	Տ		Լ		Տ	Ա	Ն	Զ	8	3	1	6	9	5	7	1	2		
10	Բ		Ա	Ր	Դ	Ա	Ն	Ա	Կ	Ա											
11	Է	Ջ		Է	Ք		Ա	Կ	Ն	Ա											

ՏՈՄՍԵՐ

ԲԱԴԻ ԿԸ ՆՄԱՆԻ

Երիտասարդ մը՝ խմբագրին սենեակը.
Գլուխը թաղեր է Միջին Արեւելքէն եկած հայերէն թերթի մը մէջ: Աչքի գարնող պատկեր. հայ երիտասարդը հայերէն թերթ կը կարդայ՝ Ամերիկայի մէջ:
- Բարեւ, երիտասարդ, ի՞նչ կը կարդաս...
- Մեր թերթը...
- Ուրեմն, հայերէն գիտե՛ս...
- Ի հարկէ գիտեմ, հայ եմ, չէ՞...
- Երեւի այստեղացի չես... Արտասանութենէնդ ալ յայտնի է:
- Ո՛չ, այստեղացի չեմ, դուրսէն կու գամ... Պէյրութէն... Ինչո՞ւ, այստեղացիները կը կարդան...
- Ո՛չ, այստեղացի չեմ, դուրսէն կու գամ... Պէյրութէն... Այնտեղ, այնտեղացիները կը կարդան...
- Ո՛չ: Այստեղ ո՛չ միայն երիտասարդը հայերէն թերթին վրայ չի նայիր, այլեւ՝ անոր հայրը... Հիմա անանկ եղեր է, որ միայն մեծ հայրիկները հայերէն լրագիր կը կարդան...
- Հայերէն թերթ չկարդացող հա՞յ՝ կ'ըլլայ եղեր... Չարմանալի բաներ կ'ըսէք...
- Աւելի յարմար բառը կայ՝ Ողբալի...

***
- Ժամուկ դուռը... Չարածծի հայ մանչուկ մը եւ չարածծի հայ աղջնակ մը ասդին-անդին կը վազվզեն: Եւ իրարու հետ հայերէն կը խօսին:
- Իրա՞ւ կ'ըսես, իմ հայրիկս անանկ քաջ է, որ առիւծէ՛ն ալ չի վախնար, բայց քու հայրիկդ մուկէն ալ կը վախնայ...
- Դուն անա՛նկ գիտես... Իմ հայրիկս չար թուրքերուն դէմ կռիւ ըրած է... Եթէ իրեն ըսեմ, որ դուն ըսիր, որ...
- Գնա՛, ըսէ՛, հոգս... Ես ալ իմ հայրիկիս կ'ըսեմ, որ...
- Չա՛ր... Ես ա՛լ քեզի հետ չեմ խաղար:
- Չարը դո՛ւն ես... Ես ա՛լ քեզի հետ չեմ խօսիր...
- «Տեղացի» հայը կը մօտենայ իրենց.
- Ըսէք՝ Նայիմ, դուք հայերէնը ո՞ր սորվեր էք...
Երկու հայորդիներ կը հաշտուին, իրարու երես կը նային ու կը խնդան: Երկուքն ալ ըսել կ'ուզեն.
- Աս մարդը խենթ է, եյեր՝ մեզի կը հարցնէ, թէ հայերէնը ո՞ր սորվեր ենք... Հայերէնը ո՞ր կը սորվին... Տունը, դպրոցը, փողոցը, պարտեզը, ամէն տեղ...
- Չպատասխանեցիք, հայերէնը ո՞ր սորվեր էք...
- Մանկապարտեզը, դպրոցը:
- Ուրկէ՞ կու գաք...
- Մե՛նք... Մենք կու գանք անանկ տեղէ մը, ուր շատ հայ կայ, հայու դպրոց կայ, հայու եկեղեցի կայ, հայ քահանայ կայ, հայ պոյ սկանուտ կայ, հայու դրօշակ կայ... Կաթողիկոս կայ...
- Հոս ալ կան այդ ձեր ըսածները...
- Հի՛, հի՛, հի՛, հի՛... Հո՛ս...
- Հա՛, հա՛, հա՛, հա՛... Հո՛ս...
- Այո՛, հոս, ինչո՞ւ կը խնդաք:
- Հոս հայ չկայ... Հոս հայերէն չեն խօսիր... Յոյց տուր նայինք, հոս հայ-կական դրօշակը ո՞ր է... Հայ պոյ սկանուտները ինչո՞ւ ժամ չեն եկեր... Ինչո՞ւ այստեղ հայերէն թերթ չեն ծախեր... Կը լսե՛ս, կը լսե՛ս, նայէ այս երկու աղջիկները իրարու հետ հայերէն չեն խօսիր... Ըսել է, որ հայերէն չեն գիտեր, հայ չեն:
- Ես ալ հայերէն աղէկ չեմ գիտեր, ուրեմն հայ չե՛մ...
- Ո՛չ, հայ չես, կէլ հայ ես: Մեր վարժուիին անանկ կ'ըսէ...
- Մեր վարժուիին կ'ըսէ, որ երբ հայը հայերէն չի գիտեր, կը նմանի քաղի մը, որ լողալ չի գիտեր...
- Եթէ հայ ես, ինչո՞ւ աղէկ հայերէն չես սորվիր...
- Չսորվեցուցին...
- Մայրիկիդ, հայրիկիդ ըսէիր, որ սորվեցնէին...

Ու չարածծի մանչուկն ու աղջնակը սկսան հալածել թիթեռնիկ մը, որ ժամ եկեր էր, հայոց ժամը:
«Տեղացի»ն գլուխը կախեց՝ հեռացաւ:
Հայ չէր: Կամ կէս հայ էր...: Ամչցաւ...

ԵՐՈՂԱՅԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԱՐԱՐ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

ՊԱՆԴԱՄԵՐԵՐԸ ԿԸ ՊԱՄԱՋԵՆ ԱՐՏՕՆԵԼ ԲԱՆՏԱԽԱՐԸ

Արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Ժողեֆ Ապուխաթըր երկ ընդունեց Պէյրութի իրաքեան ղեսպանը՝ Նեճիպ Սալեդ, որուն հետ մէկ ժամ խօսակցութիւն ունեցաւ:
Կ'ենթադրուի, թէ խօսակցութեանց ինչոք դարձած է Պաղեստինի վերաբերեալ միջադարձական ժողովի ծրագիրը:
Միւս կողմէ, պաշտօնական բանքեր մը յայտարարեց, թէ արաբական բոլոր երկիրները դրական պատասխան տուած են մասնագետներու ժողովին մասնակցելու համար: Այս ժողովը օգոստոսի սկիզբը տեղի պիտի ունենայ լիբանանեան օդափոխութեան վայրերէն մէկուն մէջ:
Հանրապետութեան նախագահը երկ ընդունեց Ամմանի լիբանանեան ղեսպան Մոհամետ Սապրան, որ նախագահի զեկուցում տուաւ Արաբական լիկայի ընդհանուր քարտուղար Հասուննայի՝ յորդանանցի վարիչներուն հետ ունեցած խօսակցութեանց մասին:
Կը կարծուի, թէ, սիրո-յորդանանեան սահմանի վերաբացումէն ետք սուրիական իշխանութիւնները պիտի արտօնեն իրաքի եւ յորդանանցի զիւղագնացներու անցքը դէպի Լիբանան:

ՕՐԵՐԵՄՈՅ		ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 20 ՅՈՒՆԻՍ 2009 - ՊԵՅՐՈՒԹ					
Կ.ա. 6:00	Կ.ա. 9:00	Կ.ե. 12:00	Կ.ե. 3:00	Կ.ե. 6:00	Կ.ե. 9:00		
25°C	30°C	32°C	33°C	30°C		27°C	
ԱՐԵՄՏ		ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ					
	ՋԵՐԵԿ՝	33°C				ԳԻՇԵՐ՝	25°C
	ԽՈՆԱՍՈՒՈՒԹԻՒՆ՝	47%					53%

ՊԻՉ-ՎՈՒԽՊՈԼ

ԱՊԻ ՇԵՏԻՏ ԵՒ ՖԱՐԵՍ
ՏԻՏՂՈՍԸ ՊԱՀԵՅԻՆ
ԻՐԵՆՑ ՄՕՏ

Տղոց տիտղոսակիրները

Երեկ՝ կիրակի, աւարտեցաւ Լիբանանի վոլիպոլի ֆետերասիոնին կողմէ կազմակերպուած պիւ-վոլիպոլի տղոց եւ աղջկանց ախոյեանութիւնը՝ աւարտական մրցումներով:

Տղոց աւարտական մրցումին Էլի Ապի Շատիտ եւ Նատր ֆարես տիտղոսը պահեցին իրենց մօտ՝ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնելէ ետք Շետի Պու ֆարիաթ եւ Ժան Ապի Շետիտ զոյգը:

Մասնակցողներն մաս մը
ԼՈՒՍԱԿԱՐՆԵՐ ՏՐԱՍԱՂՐԵՑ՝ PROFOTO

Իսկ աղջկանց տիտղոսին տիրացան Ալաա Նաժժար եւ Նետին Մաժգուպ, որոնք իրենց կարգին 2-0 արդիւնքով յաղթանակ մը ածանազրեցին՝ պարտութեան մատնելով Սիմոն Ապու Ժաուտեն եւ Սիրելլա Սաատը:

Նշենք, որ այս ախոյեանութիւնը տեղի ունեցաւ ՊԷԼ-183-ի մէջ (Ժըպլէլ) բաժնաթիւ վոլիպոլի համակիրներու ներկայութեամբ:

Ախոյեանութեան աւարտին տեղի ունեցաւ բաժակներու եւ մետալներու տուցումներ՝ Լիբանանի վոլիպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Ժան Դամմամի եւ ֆետերասիոնի անդամներուն կողմէ:

ՎԵՐՋԻՆ ՀԱՆԳԻՍԱՍ...

Շարունակուած Ա. Էջն

թեան զխաւոր վարչութեան պետ Արտեմ Մովսիսեան, Արմալիրի մարզպետ Աշոտ Ղահրամանեան, Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամօ Արեւան, այլ անձնաւորութիւններ եւ հոգեւորականներ: Օղակայանի «Կարֆօ» համալիրին մէջ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան կարգ:

Թեհրանէն բերուած խորհրդանշական սափորները զետեղուեցան համապատասխան դագաղներու մէջ:

Երեւանի փոխքաղաքապետը Նշած է, թէ այս արկածին առնչուած աշխատանքները համակարգելու նպատակով ստեղծուած կառավարական յանձնաժողովը արդէն իսկ սկսած է գործելու եւ Դայաստանի կառավարութեան կողմէ յատկացուած 1,5 միլիոն դրամէն իւրաքանչիւր զոհուածի ընտանիքին պիտի յանձնէ 678 հազար դրամ: Այս յանձնաժողովը ստանձնած է նաեւ դագաղներու փոխադրութեան եւ զանոնք իրենց հանգստեան վերջին վայրին մէջ ամփոփելու պարտականութիւնը:

Չոհուածներէն երեքը Երեւանէն են, երկուքը՝ Արմալիրէն: Անոնց նուիրուած յուշաքարեր պիտի զետեղուին իրենց գերեզմաններուն վրայ:

Օղակայան գտնուող «Կասպեան» ընկերութեան ներկայացուցիչ Արմէն Ղալիթեան յայտնած է, որ բոլոր զոհուածները ապահովագրուած էին, եւ արդէն փոխհատուցումներ տալու աշխատանքները սկսած են: Արկածի պատճառներուն մասին հարցումներուն մերժած է պատասխանել Արմէն Ղալիթեան՝ Նշելով, որ պէտք է սպասել մասնագետներու ուսումնասիրութիւններուն:

ԹԵՅՐԱՆԻ ՄԷՋ ՅՈԳԵԶԱՆԳԻՍՏ ԵՒ ԹԱՂՄԱՆ ԿԱՐԳ

Թեհրանի հայոց թեմի Ազգային առաջնորդարանին մէջ 18 յուլիսին տեղի ունեցաւ հանդիպում մը սգաւոր ընտանիքներու անդամներուն հետ: Նախ կատարուեցաւ աղօթք՝ օղակալի արկածին պատճառով զոհուածներուն հոգիներուն համար, ապա թեմի առաջնորդ Սեպուհ արք. Սարգսեան իր վշտակցութիւնը յայտնեց եւ միախորակեալ խօսքերով փորձեց սփոփել ներկաները:

Կիրակի, 19 յուլիսի առաւօտեան Ս. Սարգիս եպեղեցւոյ մէջ մատուցուեցաւ Ս. պատարագ, ապա տեղի ունեցաւ հոգեհանգիստ՝ Թեհրանէն Երեւան ուղղուող օդանաւի արկածին պատճառով զոհուածներուն հոգիներուն համար:

Այսօր՝ երկուշաբթի, 20 յուլիսին տեղի պիտի ունենայ թաղման կարգ, որմէ ետք սրբազան հայրը, Ազգային իշխանութեան ներկայացուցիչները եւ զոհուածներուն հարազատները ցաւակցութիւն պիտի ընդունին «Արարատ» մարզաւանի «Վաչիկ Ղարաբէկեան» սրահին մէջ:

ՊԱՍԲԵԹՊՈԼ «ՃՈՆՁԻ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՏՂՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԽՈՒՄԲԸ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑ ԻՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՏՆԵԼՈՎ ՃԱՓՈՐԸ՝ 90-81 ԱՐԳԻՒՆՔՈՎ

Թայփի մէջ տեղի ունեցող «Ճոնզի» պասսէթթպոլի միջազգային մրցաշարքին իր մասնակցութիւնը բերող Լիբանանի ազգային խումբը, երեկ արձանագրեց իր երկրորդ յաղթանակը, այս անգամ պարտութեան մատնելով Ճափոնը՝ 90-81 արդիւնքով:

Նախքան մանրամասնութիւնները, Նշենք, որ այս մրցաշարքը Լիբանանի համար Ասիական պասսէթթպոլի ախոյեանութեան նախապատրաստականը կը հանդիսանայ մրցաշարքին, որուն արդիւնքներուն լոյսին տակ կարգ մը խումբեր պիտի ապահովեն աշխարհի ախոյեանութեան իրենց տոմը:

Ճափոնի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, Լիբանանի խմբապետ ֆետի Խաթիպ Նշանակեց մրցումին ամենէն աւելի շատ կէտը՝ 33: Անոր խմբակից Պրայլն Պշարա Նշանակեց 22 կէտ, իսկ Ալի Ջընասան՝ 10:

Նշենք, որ Ճափոնի դէմ տեղի ունեցած այս մրցումէն բացակայեցան ֆրոմը Ճնքըն եւ Մեթ ֆրիճի:

Լիբանան, որ իր կատարած առաջին մրցումին 93-61 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Թայփի Բ. խումբը, այսօր Յորդանանի դէմ պիտի կատարէ իր երրորդ մրցումը (առաւօտեան ժամը 8:00-ին):

●ԻՆՉ կը վերաբերի Ռապաթի մէջ (Մարոք) տեղի ունեցող Արաբական 19-րդ ախոյեանութեան մրցաշարքին, Լիբանանի Բ. խումբը՝ շա-

Ֆետի Խաթիպ կը Նշանակէ կողով մը
ԼՈՒՍԱԿԱՐՆԵՐ ՏՐԱՍԱՂՐԵՑ՝ PROFOTO

տի կատարէ իր երրորդ մրցումը (առաւօտեան ժամը 8:00-ին):

●ԻՆՉ կը վերաբերի Ռապաթի մէջ (Մարոք) տեղի ունեցող Արաբական 19-րդ ախոյեանութեան մրցաշարքին, Լիբանանի Բ. խումբը՝ շա-

րունակելով իր ծախող ելոյթներու շարքը, կրեց իր երրորդ պարտութիւնը, այս անգամ Սուրիայէն՝ 87-71 արդիւնքով:

Երկու կազմերն ալ իրենց այս մրցումը կատարեցին 23 տարեկանէն վար կրտսերներով:

ԹՈՒՐ ՏԸ ՖՐԱՆՍ

- ՔՈՆԹԱՏՈՐ ՇԱՀԵՑԱԻ 15-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԻ

ՄՐՅՈՒՄԸ ԵՒ ՀԱԳԱՒ ԴԵՂԻՆ ՇԱՊԻԿԸ

- ԱՅՍՕՐ ՀԱՆԳԻՍՏԻ ՕՐ

Երեկ տեղի ունեցաւ Թուր Տը Ֆրանսի 15-րդ հանգրուանի մրցումը՝ Փոնթարիէն Վերպիէ (207,5 քմ):

Անիկա աւարտեցաւ Ասթանայի սպանացի հեծելանւորը Ալպերթօ Զոնթատորի յաղթանակով, որ ժամանման գիծ հասաւ արձանագրելով 5 ժամ 3 վայրկեան եւ 58 երկվայրկեան արդիւնք մը: Անոր ետին երկրորդ դիրքը գրաւեց Էնտի Շլեք (Լուքսամպուրկ, Սաքսո Պանը)՝ 43՝ ուշացումով, իսկ երրորդ դիրքը՝ Վինչենցո Նիպալի (Իտալիա, Լիքորիկազ)՝ 1՝ 03՝ ուշացումով:

9-րդ դիրքը գրաւեց 1՝ 35՝ ուշացումով գրաւեց Զոնթատորի խմբակից ամերիկացի Էնես Արմաթոնկի:

Զոնթատոր ոչ միայն շահեցաւ երկուսն 15-րդ հանգրուանը, այլ նաեւ դեղին շապիկը իւլեց իտալացի Ռինալտօ Նոլենթին (Էլ. Ճի. 2-Ար.), որ երեկ 19-րդ դիրքը գրաւելով (2՝ 36՝ ուշ), ընդհանուր դասաւորման մէջ Նահանջեց 6-րդ

Ալպերթօ Զոնթատոր կը հազուի դեղին շապիկը

դիրք՝ 2՝ 30՝ ուշ մնալով Զոնթատորէն, որ արձանագրած է 63 ժամ 17՝ 56՝ արդիւնք մը:

Ինչ կը վերաբերի Արմաթոնկի, 37 տարեկան հեծելանւորը ընդհանուր դասաւորման մէջ կը գրաւէ 2րդ դիրքը՝ 1՝ 37՝ ուշացումով ետ մնալով Զոնթատորէն:

Նշենք, որ 15-րդ հանգրուանի այս մրցումը Նախքան սկսիլը, մէկ վայրկեան լռութեամբ յարգուեցաւ յիշատակը

61 տարեկան կնկայ մը, որ շաբաթ օր տեղի ունեցած 14-րդ հանգրուանին, ոստիկանի մը մոթորսիքէթի զարնուելով մահացաւ, մինչ կը փորձէր ճամբան անցնիլ: Երկու ուրիշներ վիրաւորուեցան այդ պատահարին:

Նշենք, որ այսօր ֆրանսայի հեծելադշաւի 96-րդ շրջավազքին հանգիստի օրն է, երկրորդ անգամ ըլլալով:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍԲԵԹՊՈԼ

ՀՄԸՄ ՊՈՒՐԴ ՀԱՄՈՒՏ -

ԺԱՄՀՈՒՐ ՌԻԱՏԻ՝ 17-48

Լիբանանեան պասսէթթպոլի տղոց Դ. դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն ծիրին մէջ, անցեալ շաբաթավերջին տեղի ունեցան Լեռնալիբանանի 2-րդ հանգրուանի մրցումները:

ՀՄԸՄ Պուրճ Դամուտի մասնաճիւղի կազմը կրեց իր երկրորդ պարտութիւնը, այս անգամ Ժամուտ Ռիատիէն՝ 48-17 արդիւնքով:

ՀՄԸՄ-ի վերջին մրցակիցը պիտի ըլլայ Ինթիսար - Զըֆուր: Մրցումը տեղի պիտի ունենայ շաբաթ, 1 օգոստոսին:

ՄԻՍՈՔՕ ՄԻԱՅԱՒ ԼԻՈՆԻ

Ֆրանսացի յետասպահ Ալի Սիսթօ իր ակումբը՝ Փորթոն լքելով միացաւ Լիոնի, փոխան՝ 15 միլիոն եւրոյի, յայտնեցին փորթուգալեան կազմին պատասխանատուները:

21 տարեկան Սիսթօ, որ հինգ տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց ֆրանսական ակումբին հետ, ըստ երկու խումբերուն միջեւ ստորագրուած համաձայնագիրին, եթէ որեւէ այլ կազմի միանայ, Փորթօ անոր այդ փոխանցման գումարէն պիտի ստանայ քսան առ հարիւրը:

Նշենք, որ Սիսթօ, անցեալ յունուարին միացած էր Փորթոյի, անոր հետ 2008-2009 տարեշրջանին տուպլէ մը իրագործած էր՝ շահելով Փորթուգալի ֆութպոլի ախոյեանութիւնը եւ բաժակի մրցաշարքը:

ԿԻՐՈ ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԴԸ...»

Շարունակուած Ա. Էջն

Մանոյեանի. այս պարագային այդ հաշիւները կը խարսխուին Թուրքիան գոհացնելու վրայ, որովհետեւ Թուրքիա Դայաստանի հետ յարաբերութիւններու հաստատման նախապայմանը կը նկատէ Դայաստանի եւ Արպիճեանի հակամարտութիւնը:

Ան որոշ դիտողութիւններ կատարեց Մատրիտեան սկզբունքներուն, որոնք ճշդուած են առանց Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցութեան, մինչ շատ ճիշդ պիտի ըլլար, որ այդ սկզբունքները յայտարարելու ատեն Լեռնային Ղարաբաղի պատասխանատուները իոն ըլլային: Մանոյեանի համաձայն, այդ սկզբունքներուն մէջ չեն արտացոլար այսօրուան իրողութիւնները եւ հաշուի չեն առնուիր 1988 թուականէն ետք տեղի ունեցած իրադարձութիւնները: «Այսօր կարելի չէ հաշուի չառնել այն փաստը, որ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդը արդէն երկու անգամ՝ 1991-ին եւ 2006-ին հանրաքուէի միջոցով յայտնած է իր կամքը»:

***

Կիրօ Մանոյեան նաեւ անդրադարձաւ հայ-թրքական յարաբերութիւններուն եւ Նշեց, որ եթէ Թուրքիա մտադիր էր մինչեւ այս տարուան հոկտեմբերը Դայաստանի հետ համաձայնագիր ստորագրելու՝ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման եւ սահմանի բացման մասին, ապա արդէն պէտք է քայլերու ձեռնարկած ըլլար: Բայց եւ այնպէս այսօր Երեւանի եւ Անգարայի միջեւ բանակցութիւնները սառած են, բոլորը կը սպասեն Թուրքիոյ կողմէ առնուելիք քայլերուն, իսկ վերջինը այս յարաբերութիւնները կը կապէ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան: «Մենք կը կարծենք, որ այս պայմաններուն լոյսին տակ Դայաստան պէտք է յայտարարէ, որ կը դադրենք բանակցային գործընթացը», հաստատեց Մանոյեան:

ՃԻՇԴ ԱՏԵՆԻՆ

Շարունակուած Ա. Էջն

Պէտք է սպասել փորձագիտական զննատանականներու՝ մատրիտեան նախկին եւ նորացուած փաստաթուղթերու տարբերակներուն մասին իրաւական բացատրութիւնները եւ երկուքին միջեւ գոյութիւն ունեցող բուն տարբերութիւնները իմանալու համար: Առաջին հայեացքով ըսենք անմիջապէս, թէ ժամանակաւոր կարգավիճակն է հիմնական նորութիւն բերողը, որ համաձայնութեան պարագային կրնայ ժամանակաւորի սահմաններէն դուրս գալ եւ մնալուի բնոյթ ստանալ...: Իսկ ինքնակառավարում բարդ պատեղ փաստօրէն ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ անկախութեան կամ կցումի գաղափարի մերժում: Պահ մը մոռնալով կարգավիճակի ճշդումի իրաւական արտայայտչաձեւերու կամ հանրաքուէներու հարցը, յուսարձակի տակ առնենք նորացուած տարբերակին առաջին կէտը: Նորացուած տարբերակի բովանդակութիւնը կը սկսի Լ.Ղ.Տ-ր շրջապատող տարածքները Արպիճեանի վերադարձնելու պահանջով:

Պաշտօնական Ստեփանակերտի առանձին յայտարարութեամբ պահանջ դրած է արդէն բանակցութիւններու ձեւաչափի փոփոխութեան, որ պիտի ներառէ արցախահայութեան պետութեան ներկայացուցչութիւնը՝ իբրեւ բանակցային կողմ: Վերջերս Ստեփանակերտ այցելած Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարը կը յայտարարէր, որ հարցին յուժման համար բացառուած է Ղարաբաղի համաձայնութեան շրջանցումը: Մուկիւալի հանդիպումները աւարտած են: Որեւէ փաստաթուղթ չէ ստորագրուած: Հասարակական պիքի բարձրացումը ճիշդ ատենին, ճիշդ աստիճանաշափով արժանագործութեւ:

La Souderie DE LUNETTES
La premiere au Liban
Autoroute Jdeideh
Près Boghos Optic
Tél. (01) 870016

ՃԱՆՈՒ
ՅԱՐԿԱԲԸԺԻՆՆԵՐ

●Պիքֆայա՝ Միսիթարեան վանքին կից, յանձնում 1 տարիէն. Ըեռ. 01-248482:

«ԱԶԴԱԿ»Ի
ՀԵՌԱԶԱՅԻՆԻ
ԹԻԻԵՐԸ

(01)258526, (01)260115
եւ (01)241274:

2009
Պէյրութ՝ Գիրքի համաշխարհային
մայրաքաղաք
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
«ՏԵՐԵԱՆ» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ
Կը ներկայացնեն՝
ՀԵՂԻՆԱԿԸ ԻՐ ԶԱՅՆՈՎ
Պատումի եւ ընթերցումի երեկոներ
23 յուլիս 2009՝ Պերճանոյշ Պասմաճեան
30 յուլիս 2009՝ Մարուշ Երամեան
Տեղի կ'ունենայ երեկոյեան ժամը 7:00-ին,
համալսարանի «Մուկար» պարտեզին մէջ:
Գեղարուեստական յայտագիր
Հիւրասիրութիւն

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՍԻ ՄԵՋ ԲՆԱԿԵՑՄԱՆ ՎԱՅՐԵՐՈՒ ԶԱՐՅՈՎ՝ ՆԵԹԱՆԻԱՅՈՒ ԴԱՐՁԵԱԼ ՄԻԱԳԵԱԼ ՆԱՅԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԱՐՏԱՅՐԱՎԵՐ ԿԸ ԿԱՐԴԱՅ

Իսրայելի վարչապետ Պեհա-միս Նեթանիահու կիրակի օր մերժեց բռնագրաված հողամասերում վրայ հրեական բնակարաններու կառուցումը դադարեցնելու Միացեալ Նահանգներու պահանջը՝ յայտնելով, որ արեւելեան Երուսաղէմի մէջ իսրայելեան բնակեցման վայրերու հարցով հրահանգներ պիտի չստանայ:

1967-ին Իսրայելի կողմէ բռնագրաւուած Երուսաղէմի բաժիններուն մէջ 20 յարկաբաժիններ կառուցելու հարցով Ուաշինկթընի հետ նոր տարակարծութիւն մը կրնայ խորացնել երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող վիճիւր:

Իսրայելեան պաշտօնատարներ յայտնեցին, որ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը Ուաշինկթընի մէջ Իսրայելի դեսպանը իր մօտ կանչած է եւ անոր փոխանցած, թէ Երուսաղէմի քաղաքապետարանին կողմէ վաւերացուած այս ամիս կառուցումներ կատարելու ծրագիրը պէտք է առկախուի:

Նեթանիահու յայտնեց, որ «չենք կրնար ընդունիլ այն գաղափարը, որ հրեաներ Երուսաղէմի մէջ որեւէ տեղ ապրելու եւ բնակարան գնելու իրաւունք պիտի չունենան»:

Նեթանիահու իսրայելեան կառավարութեան շաբաթական նիստին ընթացքին լրագրողներուն յայտնեց, որ «կրնանք միայն երեւակայել, թէ ի՞նչ պիտի պատահէր, եթէ մէկը առաջարկէր, որ հրեաներ Նիւ Եորքի, Լոնտոնի, Փարիզի կամ Զոմի կարգ մը բաժիններուն մէջ չեն կրնար բնակիլ: Անշուշտ, միջազգային մեծ պոռթկում մը պիտի ծագէր: Երուսաղէմի մէջ այս հրովարտակը չենք կրնար ընդունիլ»:

Հակադարձելով Նեթանիահուի խօսքերուն՝ պաղեստինեան աւագ բանագնաց Սաէպ Օրէյքաթ յայտնեց, որ իսրայելացի ղեկավարը պէտք է անդրադառնայ, թէ «բնակեցման վայրերն ու խաղաղութիւնը երկու զուգահեռներ են, որոնք միասին չեն ընթանար»:

ՀԱՐԱՄԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԹՈՒՐԵԻՈՅ ՄԵՋ ԶԱԿԻ ԿՈՂՍԷ ԿԱՏԱՐՈՒԾ ՅԱՐԱՎԿՈՒՄԸ 4 ՎԻՐԱՄՈՐՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏՃԱՌԷ

Տեղական պաշտօնատարներ կիրակի օր յայտնեցին, որ հարաւարեւելեան Թուրքիոյ իրաքեան սահմանին մօտակայ շրջանի մը մէջ թրքական բանակի մէկ դիրքին դէմ Զրտական աշխատանքական կուսակցութեան (ԶԱԿ) զինեալներու կողմէ հրասանդային յարձակում մը պատճառաւ է չորս վիրաւորներ, ներառեալ՝ երկու զինուորներ:

Հաքքարի նահանգի կառավարիչի գրասենեակը յայտարարութեան մը մէջ յայտնեց, որ շաբաթ ուշ գիշերին ԶԱԿ-ի զինեալներ իրաքեան հողամասերուն դէպի մօտակայ Տաղլըճա գիւղին մօտ գտնուող զինուորական դիրքին վրայ հրասանդի վեց հրթիռներ արձակած են:

Ըստ յայտարարութեան, կարգ մը հրթիռներ դիրքին մերձակայքը իյնալով վիրաւորներ պատճառած են: Նախապէս հաղորդուած էր, որ երեք անձեր վիրաւորուած են:

ԶԱԿ չորեքշաբթի օր յայտարարած էր, որ տագնապին խաղաղ լուծում մը գտնելու ջանքերուն օժանդակելու համար միակողմանի զինադադարը կ'երկարածէ մինչեւ 1 սեպտեմբեր:

ԸՍՏ «ԹՈՒՏԵՅՅ ԶԱՄԱՆ»Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՎԱՐԱԾ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆՐՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ ՎԻՃԵԼԻ ՀԱՐՑ ՄՆԱԼ

Թրքական «Թուտեյ Զաման» օրաթերթը կը յայտնէ, որ Թուրքիա-Ազրայեան յարաբերութիւնները, որոնք ապակայունացած էին Հայաստանի հետ իր յարաբերութիւնները բարելաւելու Թուրքիոյ ջանքերուն պատճառով, հանդարտած են, սակայն Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիոյ վարած քաղաքականութիւնը կը շարունակէ ազրայեանական հասարակութեան մօտ վիճելի հարց մը ըլլալ:

Ազրայեանի նախագահական նախկին թեկնածու եւ Ազրայեանի մեծագոյն ընդդիմադիր կուսակցութիւն՝ «Մուսաւաթ»ի ղեկավար Իսա Կամպար կիրակի օր «Թուտեյ Զաման»ի յայտնած է, որ «Եթէ Թուրքիա մտադիր է սահմանները բանալ, պէտք է Ազրայեանի հետ խորհրդակցի, որովհետեւ այս հարցը Ազրայեանի համար շատ զգալուն է: Թուրքիա եւ Ազրայեան այս հարցին առնչութեամբ որոշումը միասնաբար պէտք է տան: Բազմաթիւ անգամներ ըսած են, որ Թուրքիա-Ազրայեան յարաբերութիւնները շատ աւելի կարեւոր են, քան պետութեան սահմանին բաց կամ փակ ըլլալը»:

Նշելով, որ Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները բարելաւելը պիտի վատթարացնէ Ազրայեանի հետ յարաբերութիւնները՝ Կամպար ըսած է. «Թուրքիա կ'ուզէ իր դրացիներուն հետ որեւէ հարց չունենալ, սակայն Ազրայեանի հետ յարաբերութիւնները մաշեցնելը արդեօք «դրացիներուն հետ ոչ մէկ հարց ունենալու» յաջող քաղաքականութիւն մը պիտի ըլլա՞ր: Կը հաւատամ, որ սահմանները պիտի չբացուին, բացի եթէ Թուրք-ազրայեանական յարաբերութեանց մէջ զարգացում մը արձանագրուի»:

Յարաբերութեանց տկարացման համար ցաւ յայտնելով՝ Կամպար յայտնած է, որ մեծ կարողականութիւն մը գոյութիւն ունի, եւ երկու երկիրները կրնան գործակցիլ տնտեսական, քաղաքական, մշակութային, կրթական եւ առողջապահական մար-

զերու մէջ, որոնք բոլորն ալ փափաքելի մակարդակի վրայ չեն:

Ազգային եւ միջազգային ուսումնասիրութեանց կեդրոնի նախագահ Լէյլա Ալիեւա օրաթերթին յայտնած է, որ «սահմանի հարցը քաղաքական եւ տնտեսական նշանակութիւն մը ունի: Քաղաքականապէս, փակ սահմանները Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին մէջ Ազրայեանի նկատմամբ ցոյց տրուած միակ գօրակցութիւնն է: Հայաստանի յիշեցում մըն է այն, թէ եթէ իր դրացիներուն սահմանները չյարգէ այդ մէկը ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ, ինչպէս՝ հզօր եւ հարուստ դրացիներու հետ տնտեսական յարաբերութեանց բացակայութիւնը»:

Սահմանի փակման տնտեսական երեսին անդրադառնալով՝ Ալիեւա յայտնած է, որ «տնտեսական մակարդակը մասամբ կը պահպանուի, որովհետեւ Հայաստան շարունակէ Միացեալ Նահանգներէ եւ Եւրոպայէն, ինչպէս նաեւ Ռուսիայէն եւ Իրանէն մեծ գումարներ ստանալ: Այս քաղաքական ու ապահովական երեւոյթներուն պատճառով՝ չեն կարծեր, որ լրատուամիջոցները հարցը չափազանցեցին»:

Ըստ Ալիեւայի, հոկտեմբերին սահմանին բացման հաւանականութիւնը «շատ բարձր է»:

Միջազգային յարաբերութեանց եւ ռազմավարութեան կողմնակցութեան կեդ-

րոնի տնօրէն Արագ Ասլանը յայտնած է, թէ ինք կը հաւատայ, որ սահմանը կրնայ բացուիլ:

HIFOOD

Tel. 04-540973

ՕՐՈՒՄՆ ԴԱՇԸ

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ

Մանրը
+ աղցան
+ ամուշեղէն

Սակ՝ 10,000 լ.ն.

BOGHOS OPTIC

Autoroute Jdeideh

Tel.: 01-870016 03-194688

միայն եթէ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը լուծուի: «Ծիշդ չէ տագնապին մագլցումին համար լրատուամիջոցները այսպէս, թէ մեզմա-կարդակի գրգռիչ յօդաւածներ կային: Կը հաւատամ, որ պաշտօնատարներուն վարուելա-կերպը Նպաստեց հարցին: Թուրքիա եւ Ազրայեան ունին յատուկ յարաբերութիւններ, զորս որեւէ այլ երկիրներ չունին: Ուստի կարելի չէ մտածել, թէ յարաբերութիւնները կրնան վատթարանալ», ըսած է ան:

Լրատուամիջոցներու մասնագետ եւ Ազրայեանի լրատուական խորհուրդի նախկին նախագահ Չէյնալ Մեմետլի «Թուտեյ Զաման»ի յայտնած է, որ Թուրք-ազրայեանական յարաբերութիւնները վատթարացած են, որովհետեւ երկու ընկերութիւնները զիրար լաւ չեն ճանչնար: «Ապշած են այն իրողութենէն, որ Պաքուի մէջ Գերմանիոյ, Միացեալ Նահանգներու եւ Ֆրանսայի մշակութային կեդրոններ կան, սակայն ոչ իսկ մէկ հատ թրքական մշակութային հիմնարկ գոյութիւն ունի: Թուրքիա ինքզինք չատագու-վելու համար յայտնալ աշխատանք պէտք է տանի», ըսած է ան:

Մեմետլի նշած է, որ «Ազրայեանի մէջ կարգ մը լրատուական խմբաւորումներ կը ղեկավարին կարգ մը ուժերու կողմէ. եւ լրագրողները հասարակական կարծիքը չեն արտացոլացներ: Անոնք խոչնդակ չեն հասկնար, որ Թուրքիոյ համար վատ եղող որեւէ

բան Ազրայեանի համար ալ վատ է: Մամուլը արհեստավարժ եւ անխախտ չէ, ուստի յօդուածներ երբեմն գրգռիչ եւ հասարակութիւնը ապակողմնորոշող են»:

HIFOOD

Tel. 04-540973

ՕՐՈՒՄՆ ԴԱՇԸ

ԵՐԵՐՇԱՐԹԻ

Վառեակով
գետնախնձոր
+ աղցան
+ ամուշեղէն

Սակ՝ 10,000 լ.ն.

ԿԱՐԾՐ ԴԻՐՔՈՐՈՇՄԱՆ ՏԵՐԵՐԸ Կ'ԸՆԴԴԻՄԱՆԱՆ ՓՈԽՆԱԽԱԳԱՅԻ ՊԱՇՏՈՆԻՆ ԳԾՈՎ ԱՀՄԱՏԻՆԵԺԱՏԻ ԸՆՏՐԱՆՔԻՆ

Նոր կառավարութեան մը կազմութենէն առաջ դժուարութիւններու գոյութեան ցուցանիշով մը, կարծր դիրքորոշման տերերը կիրակի օր ընդդիմացան Իրանի նախագահ Մահմուտ Ահմատինեմատի փոխնախագահի պաշտօնին գծով վիճելի ըստրա-նին:

Ահմատինեմատ ուրբաթ օր յայտարարեց, որ Եսֆանիար Ռահիմ Մապայի նշանակուած է փոխնախագահ՝ փոխարինելով Փարվիզ Տաւուսին:

Կարծր դիրքորոշման տեր՝ «Զայիան» օրաթերթի խմբագրապետ Հոսէյն Շարիաթմատարի, որ այդ պաշտօնին վրայ նշանակուած է Իրանի գերագոյն հոգեւոր պետ այաթուլա Ալի Խամենէիի կողմէ խմբագրականի մը մէջ յայտնեց, որ «ժողովուրդին մեծամասնութեան փափաքը յարգելու համար Մեշայիի փոխնախագահ նշանակումը չեղեալ նկատե-լը հրամայական մըն է: Երբ մարդիկ նշանակումին տեղեակ դարձան, այս քայլը ո՛չ միայն վատ ճաշ-կի հետեւանք նկատեցին, այլ նաեւ՝ իրենց նկատմամբ անտարբերութեան ցուցանիշ մը»:

Ան ըսաւ, որ Ահմատինեմատն կը սպասուի «իր որոշումը վերատեսութեան ենթարկել, որովհետեւ իրեն համար ժողովուրդին տեսակետը շատ կարե-ւոր է»:

Մեշայի, որուն աղջիկը Ահմատինեմատի տղուն հետ ամուսնացած է, վիճելի դէմք մըն է, որ անցեալ տարի կարծր դիրքորոշման տերերուն եւ Խամենէիի կողմէ սուր բնադատութեան ենթարկուած էր՝ Իրանը «իսրայելացի ժողովուրդին բարեկամ» նկատե-լուն եւ այդ մասին յայտարարութիւններ կատարե-լուն համար:

Կարծր դիրքորոշման տեր կրօնաւոր Ահմետ Խաթեմի ուրբաթ օր Թեհրանի մէջ աղօթքի ընթացքին իր կարգին բնադատեց Մեշայիի նշանակումը: «Այս նշանակումը կատարուած է մարտահրաւէր ուղղելով Մասնագետներու խորհուրդին, խորհրդա-րանին եւ վերնախաւի շարք մը անդամներու. որոնք

յաճախ նշած են, որ այդ դիրքը նուրբ դիրք մըն է», ըսաւ ան ու Ահմատինեմատի կոչ ուղղեց՝ իր որո-շումը վերատեսութեան ենթարկելու:

Խաթեմի նշեց, որ «թէ իբրեւ երկու յաջորդա-կան նստաշրջաններու նախագահ ասիկա իր վեր-ջին նստաշրջանն է, բայց եւ այնպէս իր ըստրանքը մարտահրաւէր պէտք չէ ուղղէ այն շարժումին, որուն ինք կը պատկանի: Ուստի պրն. Ահմատինեմատի կոչ կ'ուղղեմ՝ նախքան բնադատութեան ալիքի տարա-ծումը իր ըստրանքը վերատեսութեան ենթարկելու»:

Խորհրդարանի ուժանիւթի հարցերով յանձնա-խումբի ատենապետ Համիտ Ռեզա Զաթուգեան յայտնեց, որ Ահմատինեմատ Մեշային նշանակելով՝ «սխալ մը» գործեց: Ան «Մեհր» լրատու գործակա-լութեան յայտնեց. «Ես կը կարծեմ, որ ասիկա հե-տեւանքներ պիտի ունենայ: Պրն. Ահմատինեմատ մեզի միշտ ցոյց տուած է, որ շատ նուրբ եղող կա-ցութիւններու մէջ ոչ մէկ ձեւով ուշադրութիւն կը դարձնէ իրեն տրուած խրատներուն»:

Ճայրայեղական դիրքորոշման տեր ուսանողա-կան երկու համախմբումներ եւս ընդդիմացան Մե-շայիի նշանակման:

galerie

PIERROT

Specialiste de Meubles D'enfants de 0 à 20 ans

galerie

PIERROT

Liste de Naissance et de Bâpteme

Autostrade Jal-el-Dib - Tel : 04 / 713233 - 03 / 701607

Mardi 21 Juillet 2009 à 20:30

Misia

La nouvelle grande dame du fado portugais modernise l'héritage d'Amalia Rodriguez et met en musique des textes du poète Fernando Pessoa.

Cette voix sublime interprétera à Byblos les grands classiques du fado, avec des incursions dans le répertoire pop moderne de Dalida à Johnny Cash.

Billets à 60 000 LBP, 90 000 LBP TTC en vente à

TICKETII/6

Download: ABC Achrafieh, City Mall, Fagga Club, Tripoli, Port de Byblos, Sa'ab (Librairie Al Itihad)

www.ticketingboxoffice.com

Tickets de bus disponibles au Virgin Megastore

Pour un Taxi, appeler le

ALLO TAXI 12 13

LBC

Light

TV5MONDE

BYBLOS BANK

Buzz Productions